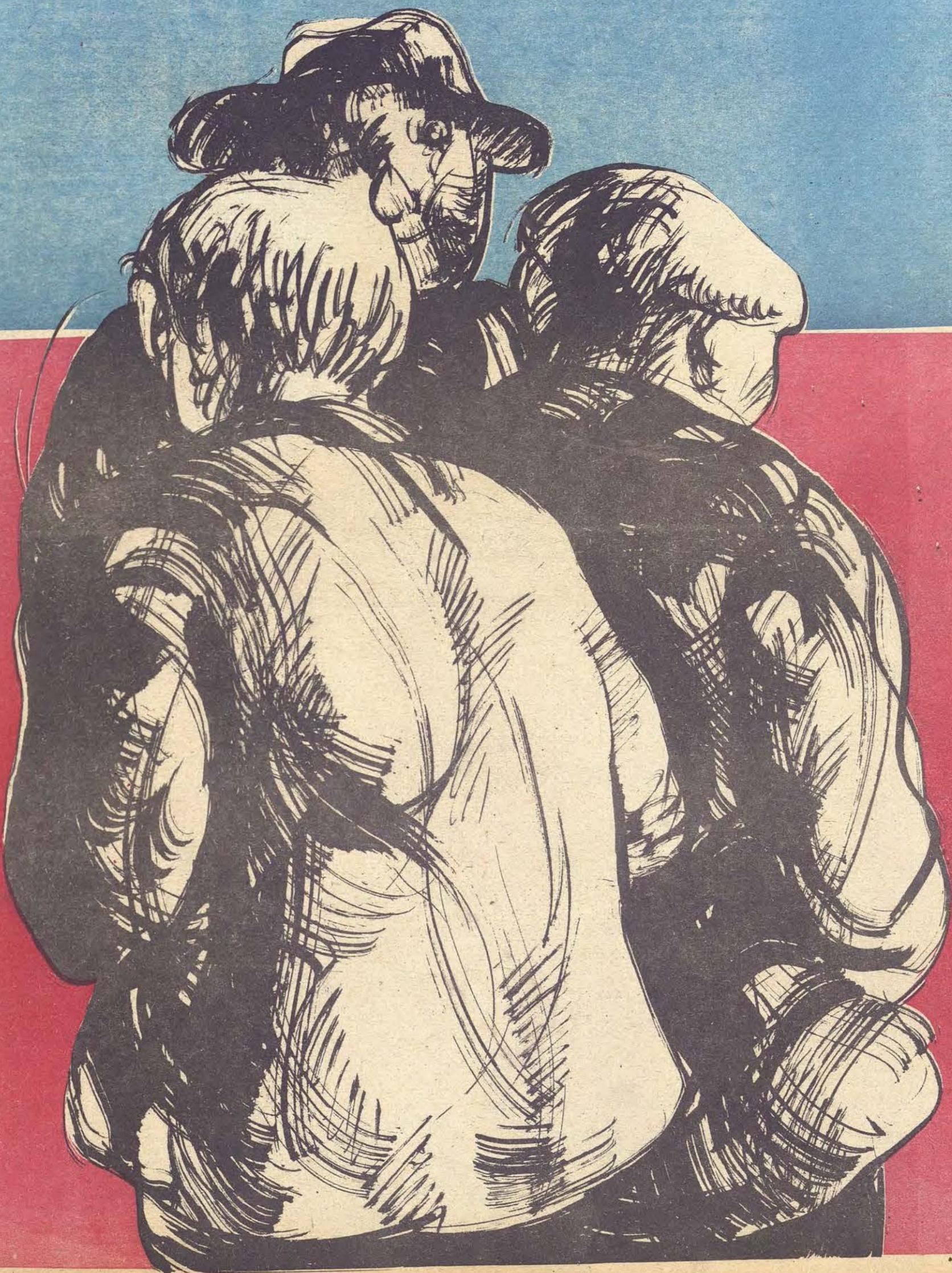

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

NUM. 71/DO 20 AO 26 DE XULIO/1979/30 PTAS.

especial patria galega

CONOCER O PAIS (1) XENTE DE MAIS

Otero Novás chegou a Lugo decindo que viña "a conocer Galicia en persona". Hai que lle agradecer ao sr. Ministro español e deputado por Galicia a súa sinceridade, inda máis vista a curiosa idea e as non menos curiosas "teorías" que sobre o noso país leva espasto estes días. E así, sobre os mestres desprazados, Otero "... aclaró que Galicia, como región subdesarrollada, produce numerosos funcionarios... Hay más jueces y notarios y más abogados del Estado (Otero Novás es abogado del Estado) que juzgados, notarias y que abogacías del Estado hay en Galicia".

E realmente pavera a teoría ésta da "producción" galega de mestres. De todos os xeitos, é craro que hai unha "producción" parella e equivalente de alumnos. A ver se é que tamén sobran...

"No sé si nos damos cuenta", rematou que la misma situación de marginación, emigración y dependencia que se produce en Galicia respecto a otras zonas de España, se da en Lugo y Orense respecto del resto de Galicia".

Polo que se ve, os señores da UCD conocen mellor o país do que din. Saiulles ben a xogada da "capitalidade", e nada, a seguir explotando tribalidades. O burro será o que o trague.

ATURA CRISIS, RAPAZ

Xa se sabe que as lanchas que cruzan a Ría de Vigo, e que son a única posibilidade de que varios milleiros de obreiros vaian traballar todos os días, quitaron varios servicios de mañá cedo. Diante da protesta popular, os empresarios marcharon pra Madrid pedir o visto bo da Administración. E como non, o director xeral de Transportes Marítimos "manifestó que la empresas, dado que no están obligadas por concesiones en exclusiva, pueden establecer los horarios que juzgen convenientes para el servicio y rentabilidad de las mismas".

Non se pode decir que o Estado español non mire polo ben dos obreiros, non señor. Diríase que con esta medida quer garantiralles vacacións... perpetuas.

***

Coa legalización do Partido Galeguista, o secretario xeral, Avelino Pousa Antelo, amosa a vocación de PNV (ai, quen puidera!), de "partido moderado, sin radicalismo" que os anima. Pero nun momento dado asoma o plumeiro: "Nosotros pretendemos ser la conciencia de UCD como partido en el poder".

Maxinamos ao ser. Pousa reñéndolle a Suárez cada vez que meta a pata. Agardemos que non remate a cousa como "acusica da UCD".

"bajo mando y bandera españolas", "netamente española", etc, non teñan vostedes medo. Ademais, "... de alrededor de diez mil personas que trabajan e ella, entre los españoles, 2.700 son militares y más de 200, civiles".

Do que deducimos que nada menos que 7.000 "traballadores" da base (supoñemos que case todos militares) están en "misión de ayuda e instrucción militar", en virtude da "tradicional amistad y cooperación" USA-España. Pois sí...

O título, polo conseguido, non é menos suxerente. "Con el sistema de alerta y control, la base del Barbanza cubrirá el cielo de Galicia".

E previsto quen se prevé o controlador, é craro quen van ser os controlados. O que queira, que rece.

COLADA CRIMINAL

Dado que "eses tales" xa empezaran a alertar á opinión pública galega sobre a base aérea que o Exército español en teoría, e os malpensados din que a OTAN na práctica, queren montar na Serra do Barbanza, apuráronse a convidar a unha delegación de municipes, presididos polo secretario particular do Gobernador Civil, Don Macario de la Morena, pra lles "amosar" a base de Torrejón de Ardoz. En "El Ideal Gallego" do 15 dese conta da visita, e todo son empeños en amosar as escelencias desta base, que sempre foi americana, e agora é, según do o Ministerio e máis a crónica,

CONOCER O PAIS (2) ESCORRER O BULTO

Bueno, o caso é que Otero seguiu a decir cousas... E seica dixo que "ahora que estamos en condiciones constitucionales y reales (sic) de exigir al resto de España que practique la solidaridad con Galicia... que todos pensemos seriamente en la solidaridad dentro de Galicia".

Un paso adelante

A NOSA TERRA conta hoxe con máis de 4.000 suscriptores pero necesitamos conseguir entre todos 1.000 novas suscripcións.

Colabore coa prensa galega, faga un suscriptor pra A NOSA TERRA!

Estado: Suscripción semestral, 800 Ptas. Suscripción anual, 1.500 Ptas.— EUROPA: Anual, 1.900 Ptas. Semestral, 1.000 Ptas.— AMERICA: Arxentina, Uruguay, México, etc. Anual, 2.600 Ptas. Semestral, 1.325 Ptas.— U.S.A., Puerto Rico: Anual 2.350 Ptas. Semestral, 1.200 Ptas.

Nome _____
 Profesión _____
 Enderezo _____
 Poboación _____
 Provincia _____

Desexo suscribirme ao periódico galego semanal A NOSA TERRA

por un ano por seis meses

Envío o importe (cheque xiro postal transferencia)

_____ a _____ de 197__

Novo nº. da conta no Banco Pastor de Santiago: 106.735

Agasalle a un amigo cunha **COLECCION ENCUADERNADA** de A NOSA TERRA dende o número 0 ao 26.

O precio é samente de 1.200 pesetas, incluídos gastos de remesa.

"A NOSA TERRA", EN BARCELONA

JULIA: Trevessera - Tuset.
 SARGADELOS: Provença 274 - acarón da Rambla de Catalunya.
 MONJO: Ronda Sant Antoni - Universitat.
 MARTOS: Rambles - Frente Carmen.
 PALOU: Rambles - Frente Hospital.
 DUEÑAS: Hospital 96.
 U.D.E.: Rambles - Frente "Centro Gallego".
 MIGUELANEZ: Avda. Porta de l'Angel - Frente "Jorba Preciados".
 LATRE: Plaça "Palacio".
 HERRERA: Passeig de Colón - Frente Correos.
 GALIANA: Passeig Nacional - Frente Carrer Maquinista.
 "HOJA DEL LUNES": Plaça Catalunya - Frente Baltá.
 "EL NOTICIERO": Plaça Catalunya - Frente Rivadeneyra.
 TALLERS: Rambles - Frente Tallers.
 "NUEVO": Rambles - Frente Liceu.
 "UNION": Rambles - Frente "Unión".
 PRINCIPAL: Rambles - Frente Plaça del Teatre.
 TELE-EXPRESS: Passeig de Gràcia - Mallorca.
 "EL CORREO CATALAN": Passeig de Gràcia - Mallorca.
 CANALETES: Rambles - Plaça Catalunya.

"Dos militantes del BNPG se confesaron autores de numerosos incendios forestales". Con este sensacionalista titular destapábase "La Voz de Galicia" na sua portada do día dazasete. Cando A NOSA TERRA, onde obraban noticias moi diferentes, se personou na zona pra confirmar a realidade dos feitos, topouse coas máis rotundas negacións a esta información. No Xulgado de

primeira instancia de Betanzos, pesie a manter as suas reservas, afirmaron non ser a fonte do que apunta o periódico devandito e que ademais, esa información non se axusta completamente coa realidade. Posteriormente, A.N.T. entrevistaba na cadea ao propio Anxel Anse de Estraviz, principal acusado, que negaba categóricamente

ser e terse confesado culpable de queimar o monte. Semella pois, "un montaxe pra desprestixar ao BNPG, buscando ademais unha zona moi caciquil e unhas datas, perto do 25 de xulio, Día da Patria Galega", que nos dan mais pistas a hora de podermos explicar a estratexia deste montaxe. Pro vexamos a película enteira pra creaxarnos mais esta parodia.

O "INCENDIARIO" CON RABO DE PALLA

AS DETENCIONS

O BN-PG convocaba luns pola tarde unha roda de prensa na Coruña pra informar sobor da detención de sete persoas, cinco delas pertencentes a AN-PG na zona de Teixeira -Vilasantar, acusados de realizar queimas de montes. A acusación parte de Xosé Antonio García Manteiga, que levaba afiliado dende as derradeiras campañas electorais, e viña observando unha conduta bastante rara nas últimas semanas. Polo que parece, comentaba por bares e tabernas que el era quen queimaba os montes e ao mesmo tempo, sinalaba a Anxel Anse de Estraviz como a persoa que lle pagaba estas accións. Pola zona correuse o rumor, e o propio Anxel tratou de enterarse de quen o acusaba pra realizar a correspondente denuncia. Polo visto, García Manteiga xa pasara algunha vez pola Guardia Civil pra acusarse de pirómano, sen que o retiveran. Domingo pola noite (prendéranos sábado pola noite e domingo pola mañá) despois de prestar declaración, xa deixaron ceibas a catro ficando retidos X.A. García Manteiga (que acusaba aos outros todos), Anxel Anse de e Xosé Anxel Sánchez Merelas. Despois de pasar a noite na cadea en Betanzos, e ter un careo co acusador, Sánchez Merelas saín libre baixo fianza de 50.000 ptas. "Tívenme que quedar unha noite na cadea pois o xuez díxome que como a acusación se ratificaba eran unha palabra contra a outra, que ía pedir informes na alcaldía e na Guardia Civil, e que se eran favorables saíría en liberdade baixo fianza, como logo así foi "explicábanos Xosé Anxel en Teixeira.

"Temos craro que é un infiltrado, dixéronnos na roda de prensa, un provocador que posiblemente é unha peza do montaxe, de alguen que quer implicarnos neste, cargarnos coas queimas pra desprestixiarnos. Relacionamos o problema cara o 25 de xulio, pois saben que é unha data moi importante pra o

M. FEDO

PABLO VIZ

"Hastra que cheguei a Curtis non me enterei porque me levaban detido"

XOSE ANXEL SANCHEZ MERELAS

nacionalismo, na que sempre o MN-PG tivo moito que decir, e tratábase de rematar con ese

protagonismo estropeando a campaña, e poñer a opinión publica en contra".

"RACHO O CARNET DE QUEIMADOR"

Hai unha serie de detalles que lle dan un aire maquiavelico o tema. Primeiro a sensibilización da xente por parte de X.A. García, facendo comentarios polos bares. Logo o xeito de rachar o carnet da AN-PG decindó o mesmo tempo "racho o carnet de queimador" diante de moita xente. Posteriormente acusaba que nas reunións do grupo asambleario era onde se discutían os sistemas e os plans de actuación á hora de ir queimar, e o xefe de todo era -asegún decrarou- Anxel Anse de.

Polo visto, o xefe da brigada da policía parece que se pronunciou en contra de que se tratara como un feito político, ao seren acusacións persoais. O BN-PG entende que anque non se acuse

personalmente á organización, ésta queda involucrada ao meter na xente a idea de que e ela quen queima os montes, e pronúnciase por levar o caso ao fondo pra creaxar todas as cuestións.

A Anxel Anse de e Xosé Anxel Sánchez parece ser que lles fixeron andar esposados mentras atravesaban Betanzos; polo visto era unha medida de precaución, porque "intentaran escapar da cadea pola noite". Tamén nos foi desmentido este intento de fuga polos implicados.

ARMAS - PISTOLAS - EMISORA

O BN-PG asocia a esta serie de feitos o rexistro domiciliado de que foi obxeto Gladys Alfonso Lobato, membro da Dirección Nacional da Asamblea. O rexis-

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

Redactores

e Colaboradores: Xosé Ramón Pousa, Antón L. Galocha, Lois Celeiro, Marita Otero, Pablo Viz, Paco Arrizado, Fernando Franco, Ignacio Briset, Suso Piñeiro, Guillermo Pérez, F. Cusí, Emilio Veiga (Países Catalpans), P. Ipañaguirre, Maialde (Euskadi),

María Alonso (España), Carlos Durán (Londres), A. P. Dasilva (Porto), Juanjo Navarro, Llatzer Moix, Patiño, Vázquez Pintor.

Diseño e Confección: Pepe Barro

Fotografía: Brais, Xurxo Fernández, Fernando Bellas

Dibuxos: Xaquín Marín, Xulio Maside, Alfonso Sucasas, Xurxo Fernández

Redacción e Administración:

Troia 10-primeiro Santiago
Teléfonos:
Redacción: 582681
Administración (de 10 a 14): 582613

Imprenta: "La Región, S.A." Offset C. Quiroga, 11-15. Ourense
Dép. Legal: C-963-1977

Distribución: A Coruña, Librería COLON. Real 24, telf. 222206. Santiago e Lugo, PRENSA NACIONAL, Telf. 583456. Pontevedra, Librería CAO, Telf. 855374. Vigo, Distribuidora VIGUESA, Telf. 414570. Ferrol, Distribuidora VELO, Telf. 357707. Ourense, Vda. de Lisardo, Telf. 230218. Bilbao, Distribuidora Vasca, Telf. 4231933. Barcelona, F. Rafales Arta, Telf. 2433658.

Edita: Promocións Culturais Galegas, S.A.

Comisión de Fundadores:

Acosta Beiras, Xoaquín. Fontenla Rodríguez, Xosé Luis. López Gómez, Felipe Senén. Morales Quintana, Xosé Enrique. Varela García, César.

Directora: Margarita Ledo Andión

COMUNICADO do

BLOQUE NACIONAL-POPULAR GALEGO.

Ante as noticias aparecidas nalguns periodicos galegos, nas que se conta da detención de dous militantes do Bloque Nacional-Popular Galego, por consideralos autores de varios incendios forestais, o BLOQUE vese obrigado de dirixirse directamente á opinión pública de Galicia, pra saír ao puzo dunha manobra artellada de maneira maquiavélica, en contra do prestixio desta coalición política nacionalista. Neste senso, considera necesario facer as seguintes puntualizacións:

PRIMEIRO.- En repetidas ocasións o BLOQUE manifestou a súa máis enérxica repulsa pola queima sistemática dos montes de Galicia, denunciando ao mesmo tempo ás autoridades gubernativas que, dunha maneira sospeitosa, nun ca puzeron empeño decidido en descubrir aos verdadeiros responsables de tales atentados contra a riqueza forestal do noso pobo. Se o país se deserta, si se destrúe a vexetación dos nosos montes, os objetivos políticos que o BLOQUE defende quedarían sin base pra viabilizar a política económica que propugna. En todo caso, serían intereses contrarios a esta política os verdadeiramente interesados en colocar ao País nunha situación semellante.

SEGUNDO.- Ningún militante da A.N.P.G. -organización que conta con milleiros de afiliados no mundo rural- foi sorprendido queimando montes. XOSÉ ANTONIO GARCÍA MANTEIGA, que se autodeclarou culpable de algunhas queimas na zona de TEIXEIRO-CURTIS, ingresou nesta organización no principio do ano en curso, actuando como infiltrado e provocador a soldo dos poderes interesados en combatalo. A A.N.P.G. é unha organización galega e popular, aberta a todo aquel que esteña disposto a defender os principios que proclama, dando de baixa somente a un afiliado, despois de comprobar actitudes contrarias á política ou disciplina da mesma. Resulta claramente sospeitoso que fose o propio Xosé Antonio, quen declarase en repetidas veces en público que era él quen queimaba os montes, sendo soio a partir da súa detención e das súas declaracións ante a Garda Civil, que resultaran presuntamente implicados outros tres membros da A.N.P.G., así como dúas -personas máis, os cales tiveron que ser postos en liberdade por ausencia total de probas. Soio permanece aínda en prisión ANXEL ANSEDE ESTRAVIZ, por estar calumniosa e hipocritamente acusado polo infiltrado provocador, de pagar os seus atentados.

TERCEIRO.- Ante datos de fenómenos tan tendenciosamente preparados, o BLOQUE NACIONAL-POPULAR GALEGO (A.N.P.G./ U.P.G.) espera que todo o noso pobo comprenda que estamos diante de unha manobra calculada pra desprestixiar ao M.N.P.G., pra despiatar e envenenar a opinión pública facendoo responsable de semellantes atentados, e tratar de impedir que a identificación popular progresiva coa línea política que defende, medre e se extenda. Esta táctica foi xa utilizada moitas veces contra nós, si ben nunha non tanto dascazo e cinismo. Polo demais, recorda casos ben elocuentes da historia, como a queima de Roma por Nerón, e a posterior culpabilización cristiá; o asesinato de Kennedy e os intentos de relacionalos cunha suposta organización americana pro-castrista; a queima do Parlamento Alemán -polos nazis e a inmediata culpabilización dos comunistas.

CUARTO.- Esta manobra tan clara acontece ademais nas portas do DIA DA PATRIA GALEGA, con vistas a desmobilizar ao noso Pobo ante os actos que ese día o BLOQUE celebrará en Santiago.

FACEMOS UN CHAMAMENTO A OPINION PUBLICA PRA QUE NON SE DEIXE EMBAUCAR POR TAN NOXENTA MANIOBRA.

Santiago, a dasasete de Xulio do 1.979
BLOQUE NACIONAL-POPULAR GALEGO.

(VENDA PAXINA ANTERIOR)

tro debíase á denuncia feita no senso de que nesta casa había armas, unha emisora clandestina e unha editorial de propaganda. O rexistro foi completamente negativo. A AN-PG tentou poñerse en contacto co gobernador, pro non o deu localizado por estar ausente. Pretendían pedirlle unha explicación a ese rexistro por entender que a propietaria do domicilio e persoa que a súa actividade e datos teñen que constarlle debido ao cargo que na organización ocupa.

E aparece xa como aspecto importantísimo pola capacidade de desprestixio que pode supoñer, a "información" que tanto da roda de prensa coma dos feitos en sí fai "La Voz de Galicia". "Eso é falso, é mentira, é unha manobra da prensa española, vexo en todo esto unha manobra ben estudiada, complican ao Bloque e compli-

canmea máis en actos terroristas, paréceme unha lección moi estudiada as declaracións do que me acusa que me leu o xueza", comentábase Anxel Ansede na cadea.

Chama a atención este ataque do BN-PG cando xa hai tempo que lles tén remitido aos alcaldes e gobernadores de todo Galicia unescrito no que, conscientes da importancia dos montes, esixen do Goberno español "a detención e xuízo pra todos os que atenten contra o monte, a dotación de medios técnicos pra evitar ou deter os incendios", entre outras cousas.

Cando xa estamos a punto de pechar esta edición, chéganos a nova de que Anxel Ansede Estravid vén de saír liberdade, polo que o caso toma unha cara algo máis acelerada cara a súa resolución. No número que ven, seguiremos, pois, informando.

DESCUBRA A SUA SORTE

MAIS DE 30.000 PREMIOS SORPRESA PARA VDE.

Por cada 5000 Ptas de imposición na súa libreta de "A CAIXA", Vde. recibirá un boleto con opción a mais de 30.000 PREMIOS SORPRESA que lle serán entregados no acto, ou un número para participar nun...

SORTEO DE PREMIOS CUN "TOQUE" ESPECIAL

35 RELOS DE PAREDE

de sonería, en materiais nobres que darán un toque especial no seu fogar.

A.B.E.N.º 2/6/79

do 19 de Xuño ao 24 de Xullo, 79

CAIXA DE AFORROS DE SANTIAGO

Caixa Confederada

SORTEO ANTE NOTARIO O DIA 27 DE XULLO, 79

VEN MERCAR A TUA ROUPA

A TENDA DA XENTE NOVA

Estreita de San Andrés,
2 e 4 - A Coruña

O Preescolar na casa: Unha experiencia colonial máis

Hai uns meses, o novo Ministro de Educación José Manuel Otero Novás visitou Lugo, provincia pola que, ademais, é deputado pola U.C.D., visita que repetiu hai uns días ao propio Lugo e máis a Ourense.

Na primeira vez, foille presentado un fermoso plan de cáritas: "O Preescolar na casa", algo así coma se se descubriera un novo mundo. O ministro matinou e deuse conta de que aquilo era o millor invento que podía haber:

"Con este plan de preescolar na casa —debeu pensar— non vai facer falla crear escolas de preescolar nas poboacións galegas e os mestres galegos seguirán practicando o famoso e fermoso deporte da emigración... a Puigcerdá, Martorell, a Jaén, ás Canarias. Serán as nais as que atenderán aos nenos".

O sorprendente plan do "preescolar na casa" vai ser implantado —está sendo xa— nas provincias de Lugo e Ourense. Sabemos que na Inspección de Ensino Primario Técnica aínda non o é —de Ourense hai un grupo de mestras parvulistas— doce máis ou menos que den hai uns meses veñen traballando baixo a dirección dos inspectores sobre o sonado "plan" a proposta do propio ministerio. Algunhas delas lograron xa a "comisión de

servicios" pertinente pra poderen estar en Ourense. Alí preparan material, elabóranlo e sobre todo redactan fichas de prelectura, preescritura, precáculo, pra ter logo un remanente que lle poder mandar ás nais do medio rural co fin de que as cumprimenten na casa os seus nenos. Solprende ver como mestras de preescolar se prestan a este xogo, algunhas sabemos que o fan por

XURXO FERNANDEZ

vocación e porque lles gusta, sen pasar máis alá a anarizar o fondo político-ideolóxico do plan. Están colaborando en algo que vai contra elas mesmas. Prao o ministerio todo canto se faga por evitar ter que escolarizar no nivel de preescolar en Galicia, crear escolas e pagar mestres será ben recibido. E isto é todo o que está en xogo no famoso "plna". Estes son os feitos. Agora fagamos un análise deles. O plan enmárcase claramente pra nós en dúas coordenadas: unha pedagóxica, a outra política.

Non nos solprende nada o afouto desprecio do Ministerio polo nivel de preescolar. O plan está mergullado dentro dunha política pedagóxica —millor diríase antipedagóxica— fundamentalmente reaccionaria. A frase —célebre ademais, publicada como titular en moitos xornais— "o

preescolar é un mal menor" pronunciouna non hai moito un preclaro director xeral do Ministerio. Tal frase é reveladora dunha maneira de pensar por parte das autoridades educativas españolas. A frase resume toda unha historia e toda unha situación de ignorancia pedagóxica e de menos —precio do neno pequeno— precisamente no seu tan traído Ano Internacional. Prao o Ministerio non está craro que o nivel de preescolar é o máis importante de todos, e que o mestre deste nivel debe ser o máis preparado, o millor especializado. Hai unha gran infravaloración da etapa preescolar mesmo dentro dos colexios estatais. Síguese a considerar como "guardería", gardar os nenos, sen máis. Non hai unha crara conciencia de que o preescolar é a base de todo, e mesmo o nome de pre-escolar, supón unha infravaloración. Deste xeito,

craro, a etapa dos 2 aos 6 anos, non é obrigada, e é precisamente nela onde escómanzan as diferencias sociais: logo haberá menos (os fortes economicamente) que tiveron ensino preescolar, e nenos que non o tiveron. Con isto nace xa a primeira barreira. Si concluímos logo que dende un punto de vista pedagóxico o preescolar é unha etapa decisiva e que o mestre desta etapa debe estar millor preparado e especializado que os de outros niveis, se caíbe, ocorresenos preguntar: ¿Están capacitadas as nais do medio rural —sen meternos en que teñen que traballar na casa e no campo, ás veces máis que os homes, sen ter tempo pra máis nada— pra poder levar pedagóxi-

camente aos seus fillos de 2 a 6 anos, pesie as informacións que por correo e a distancia reciben?

Na coordenada política, as cousas están máis craras. No nivel de preescolar, Galicia ten un nivel de escolarización por baixo da metade do resto do Estado Español: e unha gran mentira o que dí o ministro de que están escolarizados o 70 por 100 dos nenos en idade de preescolar e que pra o 1984, estará o 100 por 100. Nós preguntaríamos ¿cómo?, ¿na casa? Bueno, pois se é na casa, xa están hoxe.

Somentes na provincia de Ourense, hai máis de cen parroquias que teñen máis de 12 nenos en idade preescolar e tendo dereito a ter unha escola neste nivel, non a teñen. E son moitas máis as parroquias que

teñen unha media de 4 a 8 nenos.

A alternativa sería, neste caso, escolarizalos utilizando os edificios das unitarias pechadas e que o mestre leve o preescolar de día, e de noite ou de tarde, seña o dinamizador cultural dos adultos.

A "experiencia" está en marcha, constituindo unha actitude colonial máis do Goberno español. Paradóxicamente —ou non— váise poñer en práctica onde menos falla facía, onde habería que facer o contrario: escolarizar e crear postos de traballo na terra pra os nosos metros. Pro en Galicia acontece sempre aquilo de que "si non queres caldo, dúas tazas". A política colonial continúa ¿deixarémola seguir? P.R.X.

crónica política

Pra o 25 de xulio do ano pasado todo o españolismo, contando coa propia administración do Estado en Galicia, tña montada unha manobra pra esnaquizar ao nacionalismo popular dotar de senso autonomista e rexionalista a unha data de traectoria de loita nacionalista e patriótica, e avalar as institucións de craro contido caciquil e colonial que, tremendamente desprestixiadas estaban a montarse no país en nome da preautonomía. O fracaso de todo o españolismo en acto de tanta importancia simbólica foi, sen

dúbida ningunha, determinante pra explicar a evolución posterior do proceso autonómico e as novas maneiras de combater ao nacionalismo popular. O partido gubernamental, consciente de que a política representada por Rosón fora inútil pra conseguir os obxetivos de illamento do Bloque, considerou necesario ir preparando a súa substitución disque estivese avalada a alternativa autonómica por toda a esquerda parlamentaria e estraparlamentaria agás, lóxicamente, o BN-PG.

A esta mecánica, e non a supostas disensions por motivacións galeguistas hai que acudir pra explicar a aberta e declarada postura gubernamental de hoxe, a clarificada actitude do PSOE e do PCE e a oportunista do pseudogaleguismo, este ano. Nefeuto, a UCD, o Goberno, xogara cunha careta nidiamente oficialista: o 25 de xulio

efemérides relixiosa e folklórica o PSOE-PCE pretesta motivacións de descentralización pra reducirse a facer actos verbeneiros no parque de Castrelos en Vigo, após fracasaren os intentos de celebrar unitariamente a data co pseudogaleguismo, que tén moi clara a necesidade de manterse ao marxe do sucursalismo nas actividades simbólicas e emotivas, e ningunha como o Día da Patria. En fin, todos os que hai un ano actuaron xuntiños, acarón uns dos outros, en conciliábulo fachendoso e arrogante, están hoxe a ocupar o seu papelíño por separado.

A actitude do Bloque Nacional-Popular Galego é prestarlle á data deste ano un senso de popularización do proxecto concreto de autodeterminación nacional, representado polas Bases Constitucionais da Nación Galega, alternativa demarcada, oposta ao autonomismo caciquil e colonialista. A manobra que o poder está utilizando este ano pra amedoñar á opinión pública, é enrarecer o ambiente pra contrarestar a afluencia de patriotas a Santiago o 25 de

xulio. Dende intentos nos Axuntamentos pra impedir a colocación de carteles, murais pancartas, deica declarar que, debido á festividade relixiosa e á afluencia de peregrinos, non se debía deixar a plaza da Quintana pra que rematase a manifestación, recorreron a diversas manobras para sabotear, por todos os medios, a campaña do BN-PG.

Pero a máis alarmante e significativa está sendo a que consiste en atribuírle a queima dos montes ao Bloque Nacional-Popular galego. Nesta cínca e porcallenta manobra colaborou de maneira especial "La Voz de Galicia", fidel á súa liña de manipulación informativa, que acadou neste caso o cumio do exercicio propagandístico, típico do nazismo. En primeira páxina e co epígrafe: "se confesaron autores de numerosos incendios dos militantes del BN-PG", "La Voz de Galicia", é ben elocuente, tanto que chega á mentira, á inmoralidade informativa, ben

consciente dos servicios que lle debe prestar ao colonialismo e ao imperialismo. Neste senso, A NOSA TERRA quer recordar o importante que é hoxe contar con prensa cunha liña editorial definida, capaz de ofrecer unha información que se ataña aos feitos e que, en todo caso, éstes señan valorados facendo conscientes aos lectores de que son valoracións única maneira de non enganalos nen de manipularlos no nome, inda por riba, da obxetividade e da asepsia informativa.

LIBRERÍA Cultural

«AO SERVICIO DA CULTURA GALEGA»

Ronda de Don Bosco, 46
Teléfono, 21 86 60

VIGO

Raul Castro era un rapaz de Vilarchao, no concello de Coles, Ourense. Raul fixo a guerra do outro lado; el e máis a súa familia non lle caían ben ao xefe de "Falange" alcalde, don José López Quiroga; eran unha das moitas familias perseguidas, hastra que un día, ao pé da Eirexa de Barra de Miño, Raul asentoulle un tiro ao alcalde. Despois marchou pra o monte e cuns cantos máis formaron un grupo de guerrilla. Polas noites saían aos camiños pra pedir comida, fundamentalmente, e adoitaban añiñarse nas casas dos arredores. Xa era o ano 57 cando Raul e máis outro compañeiro fóronse agachar en casa dunhas vellas, mesmo en Vilarchao, e estas, en troques de lles levar comida, avisaron a Guardia Civil. Aínda hoxe se conta por Coles cómo arredaron a casa, cómo non se astrevían a entrar, como Raul os seguía dende as fiestras, cómo tentaron facer entrar á súa nai e máis ao seu irmán pra sacalos, cómo o irmán se foi forcar despois, cómo Raul antes de se entregar —a casa xa empezaba a arder, seica— pegou un tiro ao seu compañeiro, "menos herido", e el mesmo se matou...
 Nos dous anos, cando Castro entraba na Habana, os ditos populares decían que Raul de Coles era parente do Fidel...

O ULTIMO GUERRILLEIRO

OS PAPELES DO PILOTO

Ao traveso de feitos coma os de Raul formáronse os grupos de homes e mulleres que andaban polo monte, feitos que iban recollendo "El Guerrillero", feitos que Piloto imprimía rudimentariamente e redactaba arredando do linguaxe político-tópico do republicanismo español, hoxe irreal, pero cunha grande intuición e a maneira de proclamas e chamamentos como o que se pode ler na folla correspondente ao 8 de xunio do 49, onde dá conta da morte dos seus compañeiros na Póboa de Brollón e na que alerta das contrapartidas que a "brigadilla" tenta facer pasar por guerrilleiros: "pechádelle as portas aos esbirros que sementan a morte polo chan galego, aos que imponen grandes contribucións e estraperlean co sulfato, os abonos, a semente que tanto necesidades prás vosas terras... pra os lobos falanxistas non pode haber axuda dos labregos galegos... E continua: "as vosas portas nunca deben estar pechadas pra os defensores dos vosos intereses, os guerrilleiros. Loitamos pra que poidades ser donos das vosas colleitas, loitamos pra que exista un mercado libre, loitamos pra que vós e as vosas familias podades vivir unha vida millor, loitamos pra que España, Galicia señan libres nun réxime republicano, onde cada cidadán poida sere dono do froito do seu traballo e onde a liberdade seña patrimonio do pobo. Viva o glorioso exército guerrilleiro de Galicia! VIVA GALIZA CEIBE! Viva a República Democrática!"

Asesino ajusticiado

El día 11 de Mayo, fuerzas guerrilleras de la 1ª Agrupación ajusticiaron al alcalde del Ayuntamiento de Coles (Ourense) y Jefe de Falange, José López Quiroga.
 Recalcitrante asesino, odiado en toda la provincia por la multitud de crímenes de los que había sido instigador, y autor directo de la muerte del Maestro Nacional de San Busebio, Francisco Torio.
 Sólo los buitres falangistas lamentaron la caída de este parásito acudiendo al entierro el Gobernador Civil y demás Jerarcas. El pueblo, aprugaba las acciones de las guerrillas que defienden diariamente a los campesinos de los robos de estas sanguisuelas.

Guerrillera" pra que fai un cabezallo grabando nunha goma unha paixaxe, que nun exemplar do 1952 fala exclusivamente de organizar a defensa química do exército guerrilleiro, definido os principais agresivos químicos —sofocantes, lacrimóxenos, visificantes, tóxicos— e dos xeitos de protexerse— "... transportar ao gaseado en brazos, repouso absoluto, sangarlle o pelexo do cóbado, quencelo con mantas, botellas de auga, indicións de aceite alcaforado ou cafeína, contra o afogo e a tos unha pelra de éter cada dez minutos..."

Continua o Piloto elaborando os Estatutos das Agrupacións II e III do que el anomea Exército Guerrilleiro de Liberación Nacional, integrado polas forzas combatentes armadas do Movemento de Resistencia de Galicia", asegún dí o punto 1 da declaración de principios políticos dos mesmos, con matices tan significativos coma o punto 10: "un guerrilleiro non debe embebedarse, non blasfemar, nen atacar as creencias relixiosas da poboación. Un guerrilleiro non debe tocar os bens da poboación. O que necesite pra se manter deberá pagalo o máis

axiña posible... debe absterse de manter relacións directas con familiares, mozas ou amigos sen permiso do xefe..."

Continua o Piloto mandando cartas a Radio Pirenaica, coa firma de Xosé Castro Veiga, e inda pouco antes do seu pasamento, no último documento escrito que se conserva del, fai unha chamada ao pobo galego e aos traballadores pra unha folga xeral política: "O franquismo que asesinou ao mártir Julián Grimau pretende hoxe asesinar ao heroe Ramón Hormazabal..."

M. LEDO/A. EYRE

N. de R. — No reportaxe "Piloto, o último guerrilleiro" publicado no número 70 de A NOSA TERRA, por mor dun salto de liñas, onde se lía "...ao se lle negar un socialista a serville de intermediario pra recoller 25.000 pesetas que "P" lle pedía a xuez de Escarón primeiro pensou en o liquidar e despois cobroullas ao fallido enlace.", debéra lerse: "... primeiro pensou en o liquidar e despois ao traves doutro intermediario, a operación realizouse na ponte de Vilasantar, onde acudiron este e máis o xuez a se entrevistar co Piloto. Ao parecer houbo unha rebaixiña pero "P" cobrou, pódose fin ao caso do fallido enlace".

Así acaban los chivatos

La policía franquista, está empleando en gran escala el soborno para crear una red de chivatos y cómplices, que le permita descubrir y machacar a los guerrilleros y combatientes de la Resistencia.

El dinero corre a raudales, y los señoritos falangistas y vagos son los que mejor se portan para esa criminal labor. Pero los billetes de mil pesetas ganados por estos rufianes en esa criminal misión, sólo van a servirles para pagarse el entierro.

El día 16 de Febrero, los guerrilleros de la III Agrupación detuvieron a 2 de estos miserables llamados Vicente Vigo, de Viveiro-Muras y Daniel Fernández, o Rego das Vañas-Jordil-Drol, en la provincia de Lugo. Sostidos a interrogatorio, convictos y confesos de la canalla misión que ejercían al servicio de la policía, fueron ajusticiados.

Entre el pueblo causó enorme alegría la eliminación de estas dos alimañas.

UN GUERRILLEIRO DEBE...

Como avantomos no reportaxe "Piloto; o último guerrilleiro", a partir do ano 48 os homes do monte ficaron practicamente só, illados do apoio do PCE. E Piloto, soicomo nos Mirella, continuaba facendo carnets, octavillas antigranxistas, imprimindo unha nova revista "Vida

GATUBA

UNHA CARAVANA FEITA NO PAIS GALEGO PRA DISFRUTAR POLO MUNDO GRANDES FACILIDADES DISTRIBUIDOR

CL

comercial LAMAS

CASA CENTRAL
 Avda. de La Coruña, 93-95 LUGO
 Télex.: 211641-215726-213286

SUCURSAIS
 G/ General Franco, 24 AS PONTES DE GARCIA RODRIGUEZ
 Télex.: 450674
 Av. Navia Castrillón, 12 VIVEIRO
 Télex.: 560704

A NOSA TERRA

especial patria galega

VELAI YEN O 25 DE XULIO

FRANCISCO GARRALOS

UN ANO POLITICAMENTE SIGNIFICATIVO

FRANCISCO GARRALOS

O GALEGO NA PROPAGANDA POLITICA

X. L. FONTENLA

A DIVISION TERRITORIAL DE GALICIA

FRANCISCO GARRALOS

GRAFICO PATRIA GALEGA

TRES MESES DE CONCELLAL

MANUEL MARIA

O ESTATUTO DO TRABALLADOR

ACUNA

A LOITA DO NACIONALISMO

X. L. FONTENLA

AVANCE ANTIMPERALISTA

NO MUNDO

PEDRO SERRA

Está a chegar a meirande celebración do ano dos nacionalistas populares galegos, o 25 de xulio, día da Patria Galega, que coma todos os anos, vai ter lugar en Santiago cunha manifestación polas ruas de Compostela, unha concentración na Quintana e logo unha gran festa na Carballeira de Santo Domingo.

VELAI VEN O 25 DE XULIO

EXCENTOS DE TODA GALICIA

Esta chamada anual, vai ser o día no que se xuntan en Santiago xentes dos catro confíns da nosa nación; alí van estar dende os labregos do Ribeiro co seu problema da comercialización do seu produto por mor dos matureiros, aos mariñeiros de Muros e Ribeira, que veñen de loitar polos seus dereitos nos convenios; dende os labregos do Condado e de Verdado, ameazados polo asultamento das súas terras polos altos de Sela, Dorna ou Campobecerros aos obreiros de Vigo, Redondela ou O Porriño, que miran como pechan as portas as empresas nas que traballaban, deixándoos no desemprego, (velai os casos de ORFI, Regojo ou Vidrios da Corrida). Estarán tamén en Santiago os estudantes nacionalistas que pelexan contra a selectividade pra que no mundo do estudio poidan entrar os fillos das clases populares, que defenden o idioma galego nas asembleas e nas clases, que escriben os seus exames e apuntan en galego e defenden o dereito con carra. Imonos topar o día 25 en Compostela cos labregos da Terra Chá e de Monforte que tan aramente están a loitar á contra da Cuota Empresarial, pra que algún día teñamos unha reforma agraria no campo galego; alí estarán tamén os mariñeiros das Baixas, defendendo un roveitamente racional dos seus mares. Non faltarán tampouco os olentes veciños de Baldaio e das crobas, nen tampouco os da lea do Grove, que defenden as opiedades de común dos veciños en loita aberta contra o capital dos monopolios. Ben seguro que tamén estaran

alí os mestres galegos, os ensinantes que fan da defensa do idioma e da cultura do noso pobo unha loita diaria, e que se rebelan contra dos desexos do Goberno español de espallalos fora da sua Terra.

Han vir tamén, coma todos os anos, moitos emigrantes da Suiza, de Barcelona, de Madrid e máis de Euskadi, e tragnerán os desexos de volta de moitos outros compatriotas nosos que andan a bater o zoco polo mundo adiante.

Estarán, coma sempre, os obreiros de Vigo e Moaña dos asteleiros de ASCON, e tamén an vir os de Astano e a Bazán do Ferrol, ese sector naval que ve como dismantelan as empresas sen contar pra nada cos seus intereses.

Haberá mineiros da Penouta, de Touro e Rubiais, xentes do Carballiño e de Melide, da Fisterra e de Verín, de Bergantiños a Tui. En fin, todos os galegos que intúen que sómente sendo unidos podemos defender o interés colectivo dun xeito efectivo.

TODOS CUNHA IDEA COMUN

Virá, pois, o 25 a Compostela xente de moi diferentes puntos da xeografía da nosa nación e de fora dela, de moi distintos traballos e de todas as edades. ¿Qué é o que os une a todos pra se dar cita ese día en Santiago?

Uneos nen máis menos ca o feito de ser conscientes de que os males que sofre cada sector do noso pobo veñen todos dunha mesma raíz.

O mal é un, inda que teña diferentes manifestacións nas distintas partes da sociedade galega.

Que o noso campo e o noso mar pouco futuro van ter non plans que nos prepara o Goberno español, que a pouca industria que había se esteña a dismantelar, que a nosa cultura e idioma se vexa agredida cada vez máis con métodos máis refinados, ven todo de que a enfermidade, da doenza que padece a nosa terra ten un nome ben tristemente célebre ao longo da historia, COLONIZACION, e eso é o que sabemos os que vaiamos o 25 de

xulio a Santiago.

O REMEDIO DO MAL

Sabemos, pois, o mal da nosa Terra, e a forza de loitas fomos entendendo cal é o remedio que lle hai que aplicar; o nome do remedio anda escrito por aí en moitos carteles, o remedio é GOBERNAR NOS A NOSA TERRA.

Cando se sabe o mal e o remedio dunha doenza, xa estamos en camiño da sua curación.

Pero, ¿cómo facemos co remedio dos nosos males?, ese "Gobernar nós a nosa Terra", que se chama tamén "Autodeterminación"; ese dispoñer os galegos de nos mesmos, ¿cómo o conseguiremos?

Sabemos xa, pola nosa experiencia, que eso non se consegue da noite pra mañá, e xa temos andado pasos moi importantes no camiño da nosa soberanía.

INSTITUCIONS PROPIAS

Lembremos o que nos costou impoñer a celebración do 25 de xulio como día da Patria Galega; os primeiros anos todo era represión, malleiras e cárcel; o ano pasado cambearan de táctica e, cos seus aliados, tentaron meter confusión, que se día Nacional, día da Nación, día de Galicia, a ver se afogaban o nome da Patria Galega, non o conseguirán, foi unha victoria nosa no camiño da autodeterminación de Galicia.

Tamén houbo que lidiar duro pra dar imposto outro símbolo noso, a bandeira galega nos axuntamentos, os concellais loitaron deica o conseguiren en moitos axuntamentos, inda que a poñen acompañada da outra, ¡non vaia ser que se perda ela soia!

Pero, queiran que non, velai

temos uns símbolos galegos que impuxemos, a bandeira, o himno, e a data do 25 de xulio, e neses símbolos reconocémonos todos os galegos.

¡Canto non houbo que loitar pra impoñer outra institución galega e popular! Falamos da Intersindical Nacional Galega. ¡Cantos intentos non houbo de fora e de dentro pra destruíla!

Pero velai está chantada no mundo sindical, coma unha institución xenuinamente galega na que se teñen de reflexar todas as arelas dos traballadores galegos.

O mesmo pasou coas Comisións labregas; ¡qué recén aínda toda aquela campaña de calumnias e falsedades de certa prensa que se faie en Galicia pra tratar de esmagalas, pero o intento ficou en valuto.

Crear o noso sindicalismo no campo, na fábrica e no mar, apoiar as nosas organizacións políticas, potenciar en definitiva as institucións galegas e populares, eso é dar pasos no camiño da autodeterminación, no camiño de GOBERNAR NOS A NOSA TERRA.

Pero temos de ser avisados, porque o Goberno español quer facer pasar coa pelica de institucións galegas a institución españolas colocadas en Galicia, e pensemos na Xunta de Galicia, ¡vai boa diferenencia do traballo e os obstáculos que lle poñen as verdadeiras institucións galegas e as facilidades que lle dan a este tipo de entidades por decreto!

Noustante, o noso pobo xa non se deixa enganar tan facilmente, e vai con paso firme polo camiño da sus liberación e da sua dignidade.

Nosa terra atravesada por un azul diagonale e no medio unha fogueira e a estrela da liberdade!

GALAXIA
A EDITORIAL QUE RECUPEROU O LIBRO GALEGO

TALLERES NOS
MECANICA DO AUTOMOVIL
MOLINO, 47 / VERDUN
BARCELONA

LIBRERIA GENERAL
ALONSO
LUGO

Teléfono, 21 11 19

PRA MOBLAXE CONSULTENOS!
ALMACENS FERNANDEZ
REZA, 15 - OURENSE
CALIDADE AO MERCAR, COMODIDADE AO PAGAR

LIBRERIA XA
Vila de Negreira, 3
Tif. 261975
A CORUÑA

O ano que agora, 25 de xulio de 1979, vén de decorrer, foi un ano politicamente significativo. Nada hai como cavilar sobor del pra ollar deica qué ponto os feitos evidencian o senso da nosa historia máis prósima, indican o acertado ou desacertado dunha liña política, descubren os obxetivos que os nosos nemigos persiguen.

UN ANO POLITICAMENTE SIGNIFICATIVO

FRANCISCO RODRIGUEZ

Despois da contundente manifestación popular a prol dos proxectos de soberanía nacional e contra da autonomía por caciquil e colonialista, organizada polo Bloque o 25 de xulio de 1978 fronte a todo o españolismo e pseudogaleguismo, ábrese o proceso de lexitimación propagandística, a nivel social e dos medios de comunicación, da Constitución española, fundamental instrumento legal da burguesía monopolista, do imperialismo e dos seus colaboradores, pra consolidación dunha democracia burguesa represiva, pra integración na Europa comunitaria e pra o perpetuamento consecuente da estrutura unitaria e colonial do Estado. Durante máis de catro meses, estívemos sometidos a unha pezoñenta e descarada propaganda manipuladora, os eixos de cal consistían na identificación do Non co terrorismo, do Sí coa democracia. A nivel popular, esta función correu por conta das Centrais sindicais españolistas, movidas pola social-democracia que as maneja, en base a intentos de mobilizacións contra o terrorismo, descubriendo, desta maneira, o pouco entusiasmo popular que podía provocar o texto constitucional. A propaganda que se ergue co motivo do referéndum constitucional, é unidimensional, coma en calquera dos celebrados baixo do franquismo: todo aboga polo sí; todo abafa a quen se astreva a discrepar abertamente. Esta é a posición do BN-PG, consciente da lexitimación represión da soberanía nacional das nacións integradas no Estado español, entre elas a nosa. A febleza, o desánimo político do españolismo de esquerdas en Galicia, fai que nos visiten, en primicia nesta ocasión, rechamantes artifices da política consensual coma Santiago Carriello. O noso pobo non se deixa enganar polas cantinelas e responde distante, cauto, en número insignificante, a todas as chamadas públicas de CC.OO, UGT, PCE, PSOE. Os medios de comunicación endurecen a súa teima venenosa polo Sí. Compre lembrar polo sintomático que foi, que a campaña a favor da constitución comenza co asesinato caprichoso dun garda civil, en Santiago de Compostela, a fins de agosto, acción que reivindica un sospeitoso grupo anomeado LAG (Liga Armada Galega), utilizando fraseoloxía connotada de anticolonialismo fraudulento. Os servizos obxetivos deste acto á lexitimación do proceso constitucional, en base a connotar de "terrorista" a acción social e política do nacionalismo popular foron craros e nos os debemos perder de vista, de cara a futuras maniobras do imperialismo. Logo de tanto esforzo represivo e ameazante, de tanto levado de cerebro agresivo, o resultado foi que o pobo galego non aprobou a Constitución española. Entre os abstencionistas escépticos, cabreados e desinformados ou amedoados, e os votos negativos, o distanciamento fronte á Constitución foi un feito. Como tamén foron moi apalpables os 60 e pico mil votos negativos que (o poder non o desconocía) indicaban un medre da forza do BN-PG, moi a ter en conta nos sucesivos procesos electorais que se estaban artellando.

A URXENCIA DUNHA ALTERNATIVA ELECTORAL...

Os procesos electorais sucesivos inscíbense, tal e como se realizaron, na manobra de estabilización da democracia burguesa española, na represión dos

movementos realmente nacionalistas e populares. Esta manobra vai acompañada, no caso da nosa nación, polo convencemento fondo da propia UCD da necesidade de axudar ao PC en vistas a frenar o adianto do movemento nacional popular galego. Precisamente, é a iniciativa da propia UCD, co mesmísimo beneplácito de Sancho Rof, que o PC entra a formar parte da comisión que ha redactar o estatuto, unha especie de organismo que avale dende a esquerda o proceso autonómico galego, así coma noutras institucións preautonómicas. Pero si este apoio se fundamenta máis ben nunha valoración organizativa e de introducción social, especificamente no seo da clase obreira, como forza de choque, non é dabondo nen eficaz dende

o punto de vista electoral. As propias veleidades do sector "galeguistas" da UCD, as incitacións e propostas de certos medios de comunicación ("El Ideal gallego"), da propia Eirexa ("Encrucillada"), indican o necesario e urxente que é contar cunha alternativa electoral galeguista, moderada e ambigua. Neste ambiente, ao tempo que se suceden "crisis" na UCD e no PSOE, aparecen campañas orquestadas pra "construir un país", fórmase a coalición electoral "Unidade Galega", mirada con beneplácito non semente pola dereita (é o propio Rivas Fontán o que acude solícito a Madrid pra legalizar ao PG), senón pola esquerda españolista que intenta unha introducción social real (PC) Nefeuto, a coalición recolle votos perdidos pola UCD, polo PSOE a privalle ao BN-PG duns poucos milleiros necesarios pra obter algún escano. A manobra aparecía consumada semente a medias porque o seu éxito forarelativo. O BN-PG medrou electoralmente de maneira espectacular, pesie a todo o agachamento cómplice dos medios de comunicación na campaña, acadando a nivel nacional incluso máis votos que a alternativa ambigua electoralista, de urxencia. De todas as maneiras, os piropos que UG recibiu da prensa madrileña e catalana, vinculada ao PC, PSUC, UCD, CIU, etc, foron síntomas de gran xogada que está disposta a apoiar o españolismo, con tal de que vaia adiante unha liña autonomista e colonial, inda que eles non podan ser xa os seus protagonistas formais. Neste senso, ronden o sectarismo ridículo os comentarios de "La Calle" revista do PC, verbo dos procesos electorais en Galicia e o papel do

BN-PG, así como cai na inxenuidade cómplice a súa visión acaramelada e bendisposta fronte a UG. Esta é a razón de UG e do seu mantimento no futuro.

HOXE, CON TODAS AS ARGALLADAS

As eleccións municipais indicaron que, a nivel nacional, organizativamente falanda UG era pouco, pesie a toda a súa incoerencia, ben amosada en listas de candidaturas incluso vilegas (mírese, a maneira de exemplo, a lista de Pontevedra). O produto, cunha disposición monetaria impropia de tres partidos moi pequenos, fíxose comercial sobre de todo nas grandes vilas coma Coruña e Santiago, sendo dunha maneira máis mercada a substitución do PSOE e da UCD. O BN-PG acadou resultados indicativamente políticos, tanto no senso cuantitativo coma de espallamento espacial-xeográfico, obtendo e tan necesaria presenza institucional (260 concellais en toda a nación). Esta presenza institucional está colocando a contradicción nacionalismo/españolismo non semente a nivel organizativo e social senón tamén a nivel da Administración pública local. Resulta curioso observar nos meses que se leva de esperencia, cómo existe a oposición real do BN-PG, a súa liña esforzada nos servizos a causa do noso pobo, inequivocamente nacionalista, enfrentada obxetivamente a todo o españolismo e pseudogaleguismo (UCD, CD, PSOE, PC, UG). Hai unha alianza filosófica, de fondo UCD-CD-PSOE-PC, alongada a UG; hai unha oposición anecdótica, conxuntural parlamentaria, do PSOE-PC-UG fronte a UCD-CD, e un mal disimulado acordo explícito, en ocasións, e tacito, noutras pra combater ao BN-PG entre todos. Esta fenomenoloxía política non é un capricho; é a constatación das fondas discrepancias entre a visión, a práctica e as propostas anti-monopolistas, galegas democráticas e progresistas do BN-PG e as socialdemócratas, procolonialistas, reaccionarias do españolismo, falando en termos xerais e nas liñas mestre da actuación. A actuación das diversas forzas políticas ante o chamado conflito da "capitalidade", a postura ante a alternativa da compra de cans-policias, o reparto das comisións informativas as actitudes ante a restauración dos topónimos, ante a uso da bandeira nacional, do noso idioma, ante a crisis naval, ante a farsa autonomista, as medidas pra os servizos públicos (escola,

transporte, etc) están dando boa medida do acordo de fondo entre todos eles fronte aos plantexamentos inequívocos do BLOQUE.

O Poder ten chegado a unha conclusión: estamos no momento no que todo o asimilable foi asimilado; isto é, as diversas posicións autonomistas xogan dirixidas polo poder colonial, dentro do seu marco e das súas perspectivas. Chámense dos 11, dos 16, progresistas nacionais ou democráticas. Pode amosarse conciliador con elas e arrogante nas súas medidas. A gran manobra de utilizalos pra combater ao BN-PG funciona xa pola propia mecánica do sistema "democrático" parlamentario establecido. Non está enfrente máis ca o BN-PG. Hai que despabilar, dispor axeitadamente a batalla da súa destrución, do seu asedio, por métodos políticos xa experimentados noutros moitos lugares pola reacción e o imperialismo. Neste camiño poden chegar moi lonxe: hoxe, ademais de con todas as argalladas do sistema democrático burgués, co concurso manipulador dunha prensa, dunha radio e dunha TV que sabe moi ben a quen combate, e con qué métodos. Mañá, nun mañá a volta dun recanto, tanto que xa é agora, utilizando as institucións públicas "democratizadas", pra no seu nome, hostilizarnos; despois recurriendo a verdadeiras calumnias que responsabilicen ao BN-PG de cantos "atentados" se veñan a producir no país... Esta é a política de fustigamento contra da esquerda real, que se move no marco legal pero cunha alternativa política que o trascende e cunha práctica que descobre os enganos, fraudes mentiras e irresponsabilidades do sistema ao servizo dos monopolios e do imperialismo. Nesta dialéctica estamos. Nesta situación vaise desenvolver un novo DIA DA PATRIA GALEGA. A manobra simbólica da nosa destrución política, levada ao cabo o ano pasado por todos a unha, foi un fenomenal fracaso. A partir daquela abriuse un novo período na actuación do colonialismo, que está empezando a concretarse agora: a loita política farase máis dura, socialmente máis encarnizada e difícil, con máis manipulacións de cara ao pobo, con máis consensos cómplices pero tamén clarificadora e orientadora pra os que vaian descubriendo os enganos. Nesta tarefa, temos hoxe que continuar máis afortalados que nunca todos os patriotas galegos seguros de que, a pesar dos pesares, o imperialismo vai recuando e o nacionalismo vai avantado.

O GALEGO NAS CAMPAÑAS POLÍTICAS DO SECULO XIX

XOSE R. BARREIROFERNANDEZ

Cando se faga a Socioloxía Política de Galicia no século XIX (o único libro que leva iste título nen e socioloxía nen fala de política) atoparemos con algunhas sorpresas. Una delas será o feito desconocido ou non valorado da utilización do galego como instrumento político.

Neste artigo, por razóns obvias necesariamente esquemático, tentarei adiantar algunhas ideas sobre a utilización do galego a comenzos do século XIX nas campañas políticas.

O GALEGO NA PRENSA POLITICA

Un dos fenómenos máis significativos da Galicia dos anos 1808-1814 é o da rica prensa periódica. Polo momento temos contabilizado pra Galicia 30 xornais, todos eles políticos:

- 14 pertencen a Santiago
- 15 pertencen a Coruña
- 1 a Lugo (era militar e feita nunha imprenta de campaña; foi, por conseguinte, de mínima duración).

No ano 1814 foron suprimidos todos os xornais. No trienio Constitucional, acarón das novas liberdades políticas, reaparecen, pro sen a pluralidade política de 1808-1814. Agora son todos liberais. Contabilizamos 16 en toda Galicia:

- 10 pertencen a Coruña
- 4 a Santiago
- 1 a Vigo
- 1 a Ourense (era oficial, o Boletín Provincial).

Nestos xornais, ocasionalmente aparecen escritos en galego. Na *Gazeta Marcial e Política de Santiago* (5 de febreiro 1812), xornal liberal, aparece un artigo de Ramón González Senra, remesado dende Combarro, no que se fan interesantísimas consideracións sobre a problemática do momento. Denuncia os impostos abusivos "botar por terra todas esas gabelas con que nos esmagaban desde hai tanto tempo un fato de señores que eran máis ríspitos para nós que os mesmos reis", felicita ás Cortes pola supresión dos señoríos que eran "unha afrentosa escravitude que sólo poden sufrir as bestas. Agora xa non virán catro benaditados e sacamantas que polo regular foron criados e lacaios dos seus señores, a esfolarnos co título de Xueces: aogra xa non virán esas aves de rapiña a roubarnos a ambas as maos para desquitarse dos miles que lles roubaron a eles os sacapotras dos señores dos vasallos, seus compinches e testaférricos, cando lles venderon as varas ou a xusticia, que o mesmo é vender emprego de xues. Remata acaptando e defendendo a necesidade dunha constitución que limite os poderes do rei porque asegún González Senra "non hai labrador que non sepa que a España non é do rei, senón dos españoles".

Un galego, baixo o pseudónimo de Xan de Mingucho, publica no mesmo periódico un artigo o 29-IX-1812), no que denuncia varios abusos do momento: Os abusos dos fabricantes de coiros que desfan (pola necesidade da casca) os bosques, os abusos dos donos de terras que teñen caseteiros nelas "mamandolles o tercio nunhas partes e noutras a metade do sudor seu rostro".

Outro anónimo, agachado baixo as iniciais F.R.A., escribe unha conversa no mesmo xornal (1-IV-1813) na que interveñen varios presentes. E iste un xénero literario moi da época, xa que permite introducir personaxes de moi diversa militancia política. Os cregos nesta conversa saen mal parados, xa que o autor pón en boca de Aguiar, un deles: "os frades pra pasearse, encherse, regalar-se, beber bo viño, comer bo pan branco (e nos broa escarolada) "necesitaban o apoio do réximen absolutista, por iso o campesiñado ten que apoiar ós liberais."

O GALEGO NAS PUBLICACIONES NON PERIODISTICAS

Fora dos xornais non fallan traballos e artigos de craro contido político escritos en galego.

O crego Pardo de Andrade foi un dos liberais galegos que máis traballaron polo trunfo das novas ideas. Director de varios periódicos, tivo no ano 1814 que esiliarse a Francia pra fuxir da persecución absolutista. A ficha que a Inquisición tiña del no ano 1814 é a seguinte: "D. Manuel Pardo de Xas ex-fráile agustino, capellán de exército retirado y vocal de la Junta de Censura, impio y demócrata en summo grado".

Pardo de Andrade publicou entre outras obras, a poesía titudeada "os rogos" na que acusa despiadadamente á Eirexa absolutista e máis que nada á Inquisición. Falanda das torturas da Inquisición di:

"Torcenlle os brazos, as pernas

e os dedos; e aínda despois métenlle entre uñas e carne de cana agudos punzós".

Denuncia como a Inquisición perseguía aos que criticaban os poderes constituídos:

"O que de frades e cregos calquera cousa falou foi cal porco chamuscado no fogo da Inquisición. O que do rey e dos seus privados, como Godoy, falou calquera verdade, na Inquisición as pagou".

Derradeiramente ataca a Eirexa xerárquica:

"Postos de acordo cos reyes, non foi, non, a relixión o voso obxeto; foi solo o despotismo e a opresión".

Xosé Fernández Neira, liberal sobranceiro da Coruña, publica tamén diversas composicións nestes anos. Nunha conversa entre Chinto e Mingote (que coñecemos o traveso de Martínez Salazar) fai unha belida descripción do período da guerra de Independencia nun galego coloquial.

Xa no ano 1820 temos a chamada "Tertulia na Quintana de Santiago", na que conversan Andruco, Xacobe e Albarite. Con ocasión de falar da procesión, introducen outros temas de política municipal coas liortas entre coengos e Axuntamento, os primeiros absolutistas e o segundo liberal.

Haberá que esperar aos anos 1836 e seguintes pra atopar novamente o galego en forma coloquial nun elevado número de composicións políticas, que quizales noutro artigo espoñamos.

CONCLUSIÓN

É importante suliñar un feito: Que o galego político, polo menos deica 1836, utilizárono únicamente os liberais. A razón é sinxela. Os absolutistas (clero e fidalguía), se querían manter os seus privilexios de clase tiñan que diferenciarse craramente do pobo. O emprego do seu idioma significaba unha concesión que neste intre non se ven precisados aínda a facer. A única referencia en galego nun xornal de dereitas (que aparece na Estafeta de Santiago do 23-IV-1813) é pra respostar a un artigo da *Gazeta* e pra utilizar unha serie de insultos que pra Freire Castrillóns, o autor, cecais tiñan máis sabor facelo en galego por non magoar a lingua castelá que el sempre utilizou.

Os progresistas querían chegar ao pobo, especialmente aos labregos por iso coidamos que estas composicións estaban feitas pra lles repartir aos paisanos nas feiras dos xoves. ¡Cántos deles acudirían os cregos pra que llos learan de volta nas suas parroquias!

¿BUSCA A LENDA
DUN CASTELO
OU VENDE
UN CABALO VELLO?
**ANUNCIOS
DE BALDE**
A NOSA TERRA

Librería COUCEIRO

República de El Salvador, 9
Teléfono 59 58 12

SANTIAGO DE COMPOSTELA

MASIDE
REGALOS
RUADO VILAR, 4
SANTIAGO

A UNIDADE TERRITORIAL PRIMARIA DE GALICIA

FRANCISCO CARBALLO

Ten sido amplamente sulinado o desaxeiamento do sistema administrativo imposto a Galicia. Os axuntamentos, as diputacións e as catro provincias non repostan nen ás tradicións institucionais da poboación, nen ás necesidades reais do país.

As substitucións a levar a cabo temos de buscalas tanto nos xermolos tradicionais como no axeiamento á realidade actual e á futura de Galicia.

Na Edade media, os grupos dominantes do país respetaron en certa medida as formas administrativas saídas do pobo. Este tiña nos diferentes tipos de poboamento como unidade territorial primaria ben aos "VICI", ben ás "VILLAE". Aquelas proviñan das agrupacións libres de varias familias, éstas das vilas romanas da explotacións agrarias. Misturáronse ambas formas e asemelláronse progresivamente. A señorialización, obra do poder civil e do eclesiástico, non foi quen de arrincarlles aos variados conxuntos de "vigos" e "vilas" o seu poder básico: o de xuntarse e decidir nos asuntos propios. Estas asambleas —conventa vicinorum, concillia vicinorum— xuntas de veciños concellos, víron minguadas as súas atribucións sucesivamente, pero mantiveron algunhas deica os nosos días.

Despois do s. X, a Eirexa amplamente espallada xa e organizada, impuso as demarcacións parroquiais. Estas circunscricións adaptáronse coidadosamente aos diversos concellos; pero con algunha frecuencia englobaron a máis de un, e, incluso, en tempos recensa, quedaron seccionados algúns concellos en distintas parroquias. A coesión que a parroquia lle deu a vida rural dos galegos foi real, centrada, fundamentalmente na celebración dos momentos de paso (bautizo, boda, morte) e no culto; pero sempre houbo unha real separación entre as decisións dos concellos e as parroquiais dictadas polos cregos. A evolución castro-parroquia tan querida dos historiadores galos e galegos de principio de século, nen é real, nen ten senso, como demostrou dabondo Rubén G. Alvarez en "Galicia y los Gallegos en la Alta Edad Media".

Ao chegarmos á Edade Moderna (ss. XVI-XVIII), os concellos abertos exercían os dereitos e obrigas de amañalos camiños, orgaños traballos comunais e

coídar os orfos e viudas. A explotación dos montes en man común e asemade das praias etc., era de importancia capital na atención dos concellos e ds seus presidentes, os vigairos.

O s. XIX trouxo a Galicia novas institucións representativas do poder español, substitutivas das antergas señoriais. Os gobernadores das catro provincias e os alcaldes dos axuntamentos foron os intermediarios do poder central e xogaron un papel evidente de imposición de gravames ao pobo. Nen os gobernadores, nen os alcaldes aceptaron aos representantes dos concellos, senón que os substituí-

ron polos pedáneos, especie de delegados e inspectores pras distribucións dos "consumos" e outras cargas.

A partir de 1940, asistimos ao máximo intento de liquidar todas as formas comunitarias das clases populares, tanto festeiras coma executivas: prohibición de fiadeiros, entroidos, xuntanzas do concello etc. A simultánea penetración das formas propias do capitalismo nas relacións laborais do agro esfarelaron moitas das bases dese tipo comunitario de traballo e de celebracións festeiras.

Hoxe todos tencionamos un cambio. Os señores do poder e

os seus representantes en Galicia din aceptar algunhas modificacións das institucións administrativas. Falan de que a parroquia teña representación xurídica; pero reafirman a presenza dos gobernadores das catro provincias e a das diputacións. E claro que, dende o punto de vista da clase dominante, as reformas non han de impedir a continuación do seu dominio e a domesticación do pobo galego.

A súa vez, as clases populares, pra exercer o seu poder, precisan tanto da creación de órganos propios como da liquidación das institucións opresivas. Ese proceso conleva uns PRESUPOSTOS.

Ante todo, compre liberar a mente dalgúns prexucios. Dise que a parroquia é cfula de Galicia. Dise de máis. Historicamente non foi así. A unidade primaria de poder popular foi o concello, a xunta de veciños. Tan é así que na formación dos concellos vilegos por impulso dos reis galego-leoneses (ss. XI-XII) advertiuse nalgúns documentos que os ditos concellos non serían coma os

rurais, ou seña que samente estarían rexidos por representantes, non pola asamblea dos veciños. Desá maneira, os concellos acabaron nas vilas e cidades gobernados polos señores e/ou por concellos; e día a día, os conselleiros deixaron de seren eleixidos para seren hereditarios e dixitados.

Por outra banda, moitos lugares xa non teñen veciños nen siquiera pra defensa dos dereitos aos montes de man común; o mesmo podemos afirmar de numerosas parroquias rurais ermas de cregos e de habitantes. Naceron, tamén, aglomeracións novas principalmente nos bairros das cidades sen esperiencia ningunha comunitaria. Compre, xa que logo, un estudio das entidades reais do país, lugares, bairros, centros urbanos, etc. Un dos instrumentos para recuperala conciencia comunitaria, especialmente nos bairros poden ser as asociacións de veciños, os sindicatos, etc. Os partidos nacionais deben asumir esa tarefa con interés.

PROIECTO PARA UNHA REDISTRIBUCION ADMINISTRATIVA

E absolutamente urxente a desaparición das diputacións provinciais; máis urxente aínda que os pedáneos non señan de nomeamento dos alcaldes e que os vigairos formen cos concellos algún tipo de coordinación municipal.

A unidade territorial primaria está nos lugares, nos bairros, e nos conxuntos asociados de poboación dispersa con relacións inmediatas. O concello ou xunta de veciños é o seu órgano irrenunciable. Nese concello radica a posibilidade de organización, á que compre dotar de poder e prá que compre reclamar os dereitos tradicionais e os que señan capaces de exercer por sí mesmos.

Sobre tal urime —dotado insístamos, de poder executivo e xudicial a unidade segunda é a bisbarra, comarca, moitas veces coincidente con algunhas das "tenencias ou terras" históricas. Estas comarcas terán de ser coidadosamente deseñadas, xa que no pasado estiveron demasiadas veces contadas por xurisdicións particulares ou coutos.

Tal vez seña necesario coordinar varias comarcas en provincias. Pero nen as catro actuais, nen as sete da idade moderna (de Felipe II a Fernando VII) son significativas; terían de se deseñar outravolta.

De nada serviría o termos unhas institucións deseñadas pra o pobo se éste non as controla e utiliza para os seus intereses. A loita por un poder popular ten de crear e exercer as funcións que lle son vitais. Ao traveso desalonga marcha, a liberación de Galicia, fará brillar as esperanzas dos traballadores que despois de séculos poderon ver indisolublemente xuntas a destrucción da clase dominante e a liberdade da nación.

libreiría
abraxas

Montero Ríos, 50
Santiago, Tlf.: 593655

X
Kerto

PONTEVEDRA
SOPORTAIS DA FERRERIA, 4

● O Dia de Galicia ●

Foi seguramente este ano o que con máis extensión celebrouse o DIA DA PATRIA en casi todos os pobos galegos. Gran cantidade de aitos de variedade diversa tiveron lugar e n-eles ficou sinalado nidiamente que o Día está definitivamente consagrado non sómentes no orde oficial sinón, que é máis importante, na vontade popular.

O entusiasmo desenrolado pol-os grupos galeguistas na organización dos difrentes aitos por eles feitos superou a os dos anos anteriores. Pero ademais a xente identificouse de tal maneira con eles que é motivo máis que d-abondo para expresar a nosa íntima e fonda leducia.

Follas a cito por todas partes que a xente acolleu con visibels mostrás de atención, concertos de música galega pol-as bandas e pol-as emisoras de radio, xantares, veladas, mítins, etc.

Da serie de aitos resaltan o feito na Cruña diante do Moimento a Curros que constituíu un triunfo xurdiño do Galeguismo e do noso Partido, o Mitin das Arengas en Santiago, que a pesares das dificultades postas pol-as autoridades tivo un releve formidabel e o banquete das Cabañas en Vigo que foi un aito de gran sabor e sinificación política digno de realce.

A seguido damos unha sintética reseña dos aitos celebrados en moitos pobos galegos e como remate d-este introito queremos manifestar a nosa leducia e satisfacción pol-o releve que este ano tivo o Día de Galicia que revela que a pesares da situación política que Galicia vese obrigada a atravesar o Galeguismo vai inzando os peitos e preparando un porvir que tén de ser francamente espranzado pol-o que xa promete.

O aito da Cruña

As seis da tarde diante do Moimento a Curros Enriquez celebrouse o aito organizado pola Irmandade da Fala do noso grupo cruñés.

Unha inmensa moitadume, que chegaba a máis de cinco milleiros de persoas, congregouse na carreira onde tica instalado o Moimento. Unha tribuna adrede construída foi ocupada polos oradores que por medio do microfono dixiron a súa verba ao público.

Plácido R. Castro en nome da Irmandade dixo unhas verbas alusivas ao aito e presentou aos oradores.

Nuñez Búa tratou o tema do caciquismo na obra do poeta facendo unha vibrante arenga.

López Dura falou da xusticia analizando canto Curros escribiu o sufrío pola persecución da xusticia da súa época.

Victor Casas tratou da poesía de Curros adicada a Cruña lembrando que foi na cidade cruñesa onde Curros foi coronado e recollido o seu cadavre. Refírese ao moimento que perpetúa a súa lembranza e lembra a poesía adicada polo poeta a chegada da primeira locomotora a Ourense para brevemente aludir ao ferrocarril Cruña-Zamora.

Alvarez Gallego, Curros precursor e xornalista, facendo un análisis da sinificación do poeta nos dous aspectos como republicán federal e como sinalador do camiño que as xeneracións seguintes tiñan de percorrer en percura da liberdade da Terra, do pensamento e das conciencia.

Sebastián González en relación coa cultura galega na época en que viviu o poeta entregada a moldes alleos e desvencellada do espírito galego que Curros soupo imprimirlle cos demais poetas precusores.

Suarez Picallo glosando o tema da emigración e recitando con co nentarios axeitados canto Curros escribiu encol do tema e sofreu na emigración onde morreu.

López Abente en col da fala galega na obra de Curros facendo unha evocación do sinificado dos libros do poeta e desenrol do idioma noso que tanto amou como deixou dito cando chamou ao idioma galego «Cristo das linguas».

Otero Pedrayo sobor da vida do poeta evocando a súa figura esgrevia, os seus sufrimentos pola persecución, as terras natales ourensáns, a súa morte lonxe da Terra e o seu repouso

eterno no cimiterio cruñés. Lembrou o proceso de Curros aludindo aos seis defensores Paz Novoa e Puga facendo un bosquejo digno da elocuencia de Otero da figura total do autor de «Aires da miña Terra» rematando con unha alocución as mocedades galegas que serán «mocedades de estrelas».

Antón Vilar Ponte, no aspecto relixioso do poeta e da súa obra facendo un estudo acertado de diferentes poesía nas que fica marcado nidiamente o espírito do poeta, relixioso e anticlerical, facendo determinadas alusións encaixadas no tema.

Castelao pón remate ao aito con unha arenga emocionante na que se refire a vida natural de Galicia falseada por importacións alleas, a necesidade de acadar un estatuto autonómico que sexa capaz de liberar a Galicia de tales influencias e preparala para a súa reconstrución e solucionar os seus problemas. Refírese a vida extremeña que o desterro obrigouille a coñecer para tirar deducións exaitas en relación con Galicia.

Alude aos diputados galegos de hoxe sinalando a exaitude cos dos tempos monárquicos rematando con unhas verbas cheas de emoción pedindo a colaboración de todos para salvar a Galicia das máns dos que xa Curros fustigou que aínda teñen sometida a nosa Terra.

Todol-os oradores foron aplausados con verdadeiro entusiasmo e algúns d-eles ouviron ovacións frenéticas en diversos párrafos e ao remate dos seus discursos. O público identificouse de tal xeito co dito pol-os nosos irmáns que o aito resultou fondamente emocionante. As felicitacións e os comentarios, efusivos e francamente entusiásticos, que recibiron os oradores demostraron a gran impresión que na capital cruñesa deixou o aito. Como tamén as reseñas da prensa local e as fotografías outidas revelan a súa resonancia e transcendencia.

Dificilmente pódese lograr que outro aito semellante poida resultar coa brillantez, organización e maneira que resultou este que é un galardón máis que temos que engadir a historia do Partido Galeguista.

Ao remate o coro «Cántigas da Terra» cantou Tangaraños, a Alborada de Valverde e o Himno Galego que todo o público acompañou entre grandes vivas a Galicia.

O Mitin das Arengas en Santiago

Tivo lugar na Plaza de Quintana de Santiago as once e media da noite. A pesares das dificultades de orde gubernativo, de certas prohibicións levadas con exceso de escrupulosidade pol-os delegados da autoridade e outras cortapisas impostas pol-as circunstancias, resultou un aito soberbio ao que concurriu unha gran cantidade de público que sería maior si a mesma hora non se celebrasen n-outros lugares festas públicas que parecían ter a intención de restar importancia e concurrencia ao aito.

Falaron, Teixeira pol-o grupo de Santiago, que presentou aos oradores, Victor Casas, Iglesias Alvaríño, Mahoel González, Sebastián González, Luís Villaverde, Antón Vilar Ponte, Alvarez Gallego, Otero Pedrayo, Plácido Castro, Gómez Román, Suarez Picallo e Castelao.

En tono de arengas fixéronse evocacións do día, exaltacións galeguistas, lembranzas aos mortos galeguistas e aos precusores, alusións á pasado, presente e porvir de Galicia, ao programa e sinificación do ideario galleguista, a temas políticos do mo-

mento tratados con habilidade que o público entendeu e apraudeu con entusiasmo sinificativo.

O público entusiasmado tributou a todolos oradores ovacións quentes que acadaron verdadeiro delirio nalgúns párrafos e discursos de determinados irmáns. Déronse numerosos vivas a Galicia, ao Partido Galeguista e outros de sinificación do momento. Rematou o mitin cantándose por todos o Himno Galego entre grandes demostracións de entusiasmo, galeguismo e republicanismo.

Por non ser permitida non se fixo a manifestación que como o ano derradeiro iría deica o moimento a Rosalia.

O Partido acadou un resonante éxito máis con este aito a culo trunfo colaboraron en gran parte, paradoxo explicable, as autoridades cos súas imposicións e requisitos.

Na Cruña

Ademais do aito en homaxe a Curros que reseñamos a parte celebráronse outras manifestacións en conmemoración da data.

As entidades oficiais penduraron a bandeira galega cos hespañol e moitas sociedades e particulares. O alcalde publicou un bando en castelán e galego. A Radio interpretou música galega o mesmo que as orquestas dos cafés, cines e bandas. O grupo galeguista e a mocidade espallaron tres follas distintas en galego alusivas ao día e unha d-elas con unha poesía de Pondal.

Debido a folga de camareros non poido facerse o xantar tradicional.

En Santiago

A vispera falou pol-a Radio o irmán Suárez Picallo, facendo unha impresión das festas composteláns. O Concello fixo a procesión ao Moimento a Rosalia. O grupo galeguista orgaizou un homaxe a Rosalia consistente na colocación de frores na súa tumba en Santo Domingo e tamén na de Brañas. No mesmo templo díxose unha misa por Rosalia e Brañas nas que pronunciou unha plática en galego o sacerdote galeguista señor Ogando. A

folou tamén Otero Pedrayo facendo unha impresión dos aitos da Catedral que se transmitiron a toda Hespaña. Espalláronse follas en galego, penduráronse moitas bandeiras e colgaduras galegas e houbo festas galegas nas que interviron varios coros.

A noite tivo efecto o Mitin das Arengas do que damos conta a parte.

En Vigo

Ademais do espallamento de follas, colocación de bandeiras galegas, concertos de música, festas de carácter galego, etc., tivo efecto o tradicional banquete das Cabañas que este ano estivo concurrendísimo. Asistiron a él representacións destacadas dos partidos republicáns e gran número de simpatizantes coa celebración do día que se sumaron ao aito que resumiu a celebración da data na cidade vigeuesa.

No banquete fixeron uso de verba o señor Viana e os nosos irmáns Gómez Román e Paz Andrade que pronunciaron discursos alusivos a celebración do Día de Galicia, ao momento político e a outros intrinsecos aspectos dignos de recordación na festa de inmortalidade e compenetración de ideas

que xuntou aos concurrentes ao aito. Foron calorosamente aplaudidos e felicitados, reinando no xantar gran entusiasmo e cantándose o noso himno.

En Pontevedra

O grupo galeguista publicou unhas follas contendo unhas verbas adicadas ao día e a letra completa do poema do Pondal «Os Pinos» cujas dúas primeiras estrofas constituíen o Himno Galego. Houbo bandeiras galegas nos edificios oficiais, sociedades, etc. Música galega nos cafés. Concerto de música nos paseos. As sesións da emisora foron adicadas ao día con programas galegos. Houbo unha festa popular no Burgo e outros aitos que fixeron destacar a celebración do noso día.

En Lugo

O grupo galeguista espallou un libriño contendo traballos de Otero Pedrayo, Vilar Ponte, Murguía e Alvarez Gallego e ao remate a letra do noso himno. O alcalde publicou un bando en galego. Pol-a Radio deu unha charla o irmán Servando G. Aller e a señorita Belón recitou poesía galega. O coro lucense deu un concerto e houbo música galega nos cafés e no paseo. Houbo moitas bandeiras galegas e celebráronse ademais festas populares.

En Sada

Festas populares, música galega, bandeiras e outros aitos que deron resonancia a celebración do día. O grupo galeguista espallou unha alocución intrinsecante de exaltación da data.

En Rianxo

Tamén o noso grupo espallou unhas follas contendo a letra do Himno de Rianxo, de marcado carácter galeguista e a «O Himno Galego». Celebráronse festas con gaiteros e outros motivos galegos.

En Barco e Córcomo

Os nosos grupos orgaizoron diversas festas campestres e ademais espallaron follas con notas alusivas ao día e poesía de Pondal.

En Ourense

Celebráronse gran cantidade de aitos en conmemoración da data galega. Establecéronse postos de libros galegos con unha rebaxa de 15 por 100. O grupo galeguista e a mocidade espallaron gran cantidade de folletos diversos contendo biografías de galegos ilustres e anacos de prosa galega e poesía. Pol-a emisora radiáronse poesía e música galega, as orquestas e bandas executaron música galega, no Parque Gallego celebráronse unha gran festa e na Alameda unha velada na que se tocou música nosa.

Os orgaismos oficiais penduraron a nosa bandeira o mesmo que moitas entidades e particulares. Todol-os aitos remataron co noso himno. Pol-a Radio falou o irmán Oxea.

En Ferrol

Festas campestres, veladas musicais nos paseos e nos cafés, colocación da bandeira galega no Concello e outros aitos máis tiveron lugar para a celebración do Día de Galicia. O noso grupo espallou un manifesto.

Outro aspecto de aito celebrado na Cruña

DAMIÑO CERTO PRA SOBERANIA

número 376, correspondente ao 3 de Agosto de 1935 (ano da súa publicación), A NOSA TERRA adicaba unha páxina completa a dar información sobre dous actos conmemorativos que ía ser o derradeiro Día da República celebrado baixo a República. Haberían de pasar moitos anos (de 30) anos, e inda ben con grande crítica pra que en 1978 a UPG convocara a unha concentración Nacional en Compostela; nunha cidade "tomada" que se repetiría nos seguintes), colócase no paseo de Ferradura unha pancarta de "Galiza ceibe e socialista" (Foto 1). O 25 de xulio recuperará a loita patriótica.

En anos seguintes, as actividades data collen corpo arredor da chamada "Misa de Rosalía" que todos os anos se celebra na Eirexa de Santo Domingo. Anos sobranceiros foron o 69, no que após cantar a xente o Himno Galego, e os máis mozos o "Venceremos Nós" (o canto de loita por excelencia daquela), e policía deu unha carga (Foto 2) e ficou detido Xaime Illa Couto, que despois se vería procesado e sorprendentemente absolto por berrar "Viva Galiza Ceibe"; e tamén o 75, no que, após convocatoria da UPG, que encheira o país de panfletos os días anteriores, apareceu tomada a práctica totalidade das prazas compostelanas, amais dos accesos,

nos que se controlaba a chegada de autobuses. A manifestación non se chegou a realizar, e a pesares deso rexistráronse varias detencións.

O 76 vai marcar a nova pauta, a das manifestacións patrióticas masivas. A Asámblea Nacional-Popular Galega realiza unha campaña de axitación sen precedentes na Galicia do franquismo, e leva a Santiago a cinco milleiros de persoas que efectúan saltos arreo nunha cidade en plena visita do rei de España e tomada completamente pola policía. Os detidos pasan dos cincuenta. No 77 a manifestación prohibese outra vez

máis; a pesares deso, máis de 10.000 persoas van berrar "¡Estatuto nunca máis, Bases Constitucionais!" (fotos 3 e 4), e a loita contra da autonomía como nova argallada colonial empeza a presidir a festa nacional. A manifestación remataba diante da policía, que custodiaba a entrada do Obradoiro, (foto 5), en tanto que unha concentración, autorizada, convocada por un fato de grupos coa pantasma do Estatuto como telón de fondo, non xuntaba moito máis das tres mil persoas. No 78 xa se pode acordar a dobre convocatoria, autonomista unha, coa benzón oficial e o apoio de practicamente todo o espectro español, que xuntou 7.000 per-

soas mal armonizadas; e nacionalista a outra, centrando as consignas contra a autonomía "por caciquil e colonialista": 40.000 patriotas en compacta unión decantarían decisivamente a celebración do día. (Fotos 6 e 7).

Este ano, as cousas están máis craras. As forzas estatais aínda non teñen moi midio o que van facer do Día da Patria Galega. O papel de restarlle puntos ao nacionalismo popular téñeno encomendado, polo que se ve, outros, e pódese lembrar aquí aquela alusión aos "atracos gubernativos" que no mitin "das arengas" que se pronunciara o 25 de xulio do ano 35 se referira.

TRES MESES DE CONCELLAL

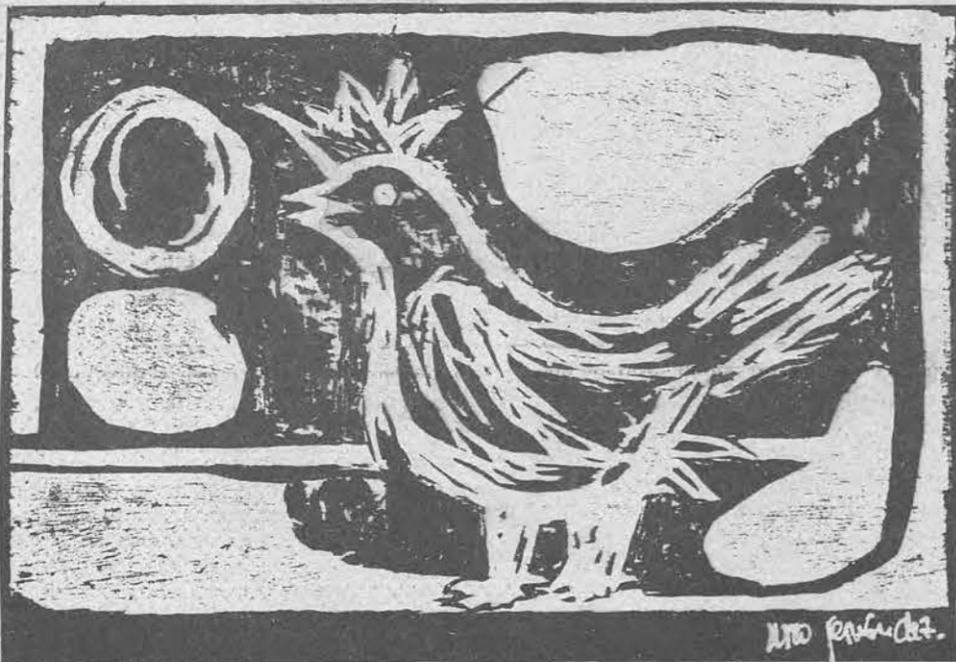
MANUEL MARIA

Esto de ser concellal, ademais de tráxico, é divertido. Un xa tiña que estar curado de espantos pois é neto, fillo e curmao de alcaldes. Xa o Sr. D'Ors (don Eugenio) decía que o que non é tradición é plaxio. Porque resulta que estamos nunha democracia burguesa formal, ou mellor dito, formalizada, que non é o mesmo, e os concellales fomos —ou foron— elexidos Democráticamente, con mais de DEMO que de CRATICA ou de MENTE. Pro resulta que os concellos aínda se rixen por leises franquistas, nos que o alcalde ten tódolos poderes e non os solta. Os alcaldes incluso poden anular un acordo dun Pleno. Unha auténtica regalía.

Por outra banda os poderes do axuntamento son ben facareños. Reducense ó alcantarillado, augas, recollida de porcallada —con perdón das caras presentes—, alumbeado público e pouco máis. Os asuntos importantes que antinguen ó municipio rebasan os poderes do axuntamento, verbi e gratia: a sanidade é competencia da Delegación Provincial de Idem e o mesmo pasa coas carreteras, co insino; coa construción que depende do Ministerio da Vivenda. E así todo deica esgotar materias e competencias. Os alcaldes e concellales demócratas que saíron elexidos por UCD., CD., PS.O. Español e UG semellan moi interesados en non mudar nada, salvo honrosas esceciós. Unicamente os concellales do BN-PG, entre os que me conto, estamos boitando por unhos axuntamentos galegos. A verdade hai que decila. Xa é sabido que nada é tan revolucionario coma a verdade.

Nos tres meses que leván funcionando os novos axuntamentos en Galicia os resultados prácticos cara a nosa nación son máis ben tristes. Os axuntamentos siguen sendo un instrumento de colonización. O natural e o normal é que todo galego sexa nacionalista galego. O anormal é que un galego sexa españolista e que, polo tanto, esteña contra a súa nación, aínda que diga que é mais galego que ningún. A política municipal que se está facendo en Galicia é españolista e, como consecuencia, antigalega. De todos coñecido o documento que o BN-PG resentou ós axuntamentos no que se decía:

- Recoñecemento xurídico da parroquia.
- Supresión das diputacións provinciales.
- Supresión da Cuota da Seguridade Social Agraria.
- Non a Central Nuclear de Xove.
- Devolución dos montes ós veciños.

- Uso da lingua e da bandeira galega.
- Celebración e potenciación do Día da Patria Galega.
- Celebración e potenciación do Día das LETRAS GALEGAS.
- Investigación sobor do emprego de

fondos nos cinco derradeiros anos. Este documento, ó discutirse nos axuntamentos, provocou os pronunciamentos mais dispares e irracionais. Houbo concellos nos que os de UG e os P.S.O. Español votaron, por exemplo, contra o uso do idioma. Noutros axuntamentos concellales de UG —algún con carreira universitaria— emprega o español nas súas intervencións. E non falemos xa de axuntamentos como os de

Monforte de Lemos onde a corporación —UCD e CD— se pronunciou contra o recoñecemento xurídico da parroquia,

contra a supresión da cuota da Seguridade Social Agraria— dous concellales, un de UCD e outro de CD dixeron que era xusta e comenente —e a favor da Central Nuclear de Xove. Unconcellal de CD afirmou moi serio que as centrales nucleares en toda a súa historia, só produciron unha vítima. A esto chámalle rigor informativo, ¿non lles parece? E non falemos xa do preciosísimo folklore que a maioría dos alcaldes de Galicia lle formaron ó alcalde de Fene, o meu querido amigo e compañeiro Xosé María Rivera Arnos, na xuntanza que tiveron en Santiago de Compostela no mes de xunio. Todo o folklore que lle armaron ó alcalde Rivera Arnos foi porque tivo a honradez e a valentía de esponer a súa posición persoal, verbo da autonomía e tamén a da corporación que preside. Naturalmente a posición da corporación de Fene é autonomista. E o alcalde pronunciouse como antiautonomista, partidario da autodeterminación.

Os dous concellales que ten UG en Monforte de Lemos asumiron o documento do BN-PG ó que fixemos referencia. No resto da nosa nación non sempre foron consecuentes. En Fene votaron en contra do uso do idioma galego e contra de que se puxera a bandeira galega no salón de sesións. E o alcalde de UG de Narón púxose unha soldada moi sustanciosa a si mesmo. Como si fora de UCD, de CD ou do PSO Español.

Da práctica do chamado PCG é tan vergoñosa que é mellor non falar.

Agardamos que nos próximos meses o panorama municipal de Galicia se irá clarificando máis. Entón ollaremos con máis claridade quen defende os dereitos nacionais e populares de Galicia e quen non.

ANDION

LUGO

GALERIAS LA CRUZ - ARMAÑA

ARTICULOS REGALO

DE "RES PUBLICA"

A LOITA DOS NACIONALISMOS

X.L. FONTENLA

Dende os tempos da República o problema dos nacionalismos ibéricos semella de difícil solución. Na ditadura franquista, os vencidos na guerra civil deberon agardar por mellores tempos pra poder volver presentar o ema dos nacionalismos. Cando se creía que os aliados axudarían a traer a democracia outravolta ao Estado español, desatouse a guerra fría e o dictador Franco continuou no poder. No goberno republicano que se preparaba alén das fronteiras do Estado español fascista, Galicia conseguirá impor o nome de Castelao como Ministro da República, pola nosa nación. Perdida esta última esperanza pola desaxeitada actuación dos aliados e a aparición da citada guerra fría entre os países do Occidente e os do chamado telón de aceiro, os membros da oposición española refuxáronse outravolta no silencio ou na loita escurecida polo franquismo, son o signo da represión. A "xeración dos vencidos" na guerra civil optou pola única política valedeira daquela pra manter aceso o espírito do nacionalismo. E a xeración que podemos chamar de "entre o silencio e a palabra". Optase pola única acción posible, a cultural, a fin de manter a continuidade coas novas xeracións da posguerra. En Galicia esta etapa alcumouse de maneira inxusta co nome de "culturalismo", cando é o certo que mentras se mantiña unha intensa e activa acción política entre bastidores, non se deixaba de aproveitar as posibilidades que ofrecía unha decidida acción de carácter político-cultural.

Certamente que esa proxección activa de carácter cultural chegado un tempo non abundaba pra impulsar o nacionalismo e que mesmamente era preciso crear uns camiños enxeramente políticos. sen ningún tipo de máscaras no eido estritamente político, a base de partidos e sindicatos xenuinamente galegos. Partidos e sindicatos que dende unha dirección nidiamente política e nacionalista asumisen o problema nacional de Galiza. Naceron os partidos UPG, PSG e posteriormente outros con impulso de algúns membros dos partidos do tempo da República, se ben sen coller o pulo dos partidos das outras nacións do Estado: Catalunya e Euskadi.

No tempo en que se presentía a caída da ditadura franquista os partidos galegos que naceran ou nacen xa comezan a xirar a súa actuación política, anque sen moita incidencia nas masas, sobre uns conceptos ben definidos, con máis ou menos coherencia e que nalgún senso xa estiveran apuntados no pasado polos nacionalistas. Un primeiro concepto que se ten en conta é o de españolismo-nacionalismo. Quérese dicir non é tan importante a definición de dereitas-esquerdas, como a de partidos nacionalistas de dirección galega fronte a partidos españolistas ou de dirección estatal e centralistas. Esta primeira concepción política da "razón de ser" dos partidos galegos en canto tales, e esencial para entender a evolución dos partidos nacionalistas e non sucursalistas en Galicia.

O non sucursalismo, a independencia dos partidos galegos, a súa autoxeneración e autodirección fronte aos partidos españois, é a primeira premisa a ter en conta neste proceso político e serve pra valorar a liña de actuación e coherencia de cada partido galego que se atribúe maior ou menor formación ideolóxica nacionalista. Os casos UPG e PSG, son nese sentido, verdadeiramente significativos.

Ben pronto, ao albiscarse a pronta desaparición da ditadura franquista, os partidos galegos estudan as posibilidades

de actuación política cara o porvir. Tres cousas semellan claras: a necesidade da creación dun fronte nacionalista no mundo do traballo, propiciando a formación de sindicatos nidiamente galegos que, xuntamente coas reivindicacións laborais e de clase, incluan a liberación nacional de Galicia, o problema nacional galego, a constitución dunha entidade que vencelle ás clases sociais populares e máis afectadas da nación galega fronte ao asoballamento do Estado español que sirva de canle común pra coordinación das forzas políticas galegas a nivel non partidario, motivo polo que nace a Asamblea, e finalmente, unha coordinación política que elabore unha alternativa política seria pra institucións que deben rexer a nosa nación, motivo polo que nace o Consello de Forzas Políticas Galegas.

Ben sabido é que as diferentes concepcións que no seu día se foron formulando sobre a finalidade e función operativa destas tres instancias políticas galegas: Sindicatos, Asamblea e Consello, así como as súas alternativas respectivas deron lugar a unha forte crisis da actividade política propiamente galega. Partidos houbo que se pronunciaron pola redución das alternativas nacionalistas considerándoas abondo excesivas aínda que recoñecendo ser as únicas con validez para resolver os problemas reais da nación alega e que por outras canles e con outras medidas non ficarían resolvidas nunca. E o caso das Bases Constitucionais da Nación Galega do Consello.

Partidos houbo tamén que preferiron esquecer o concepto fundamental e a dialéctica real españolismo-nacionalismo, preferindo deixar a política antisucursalista que a nación realmente necesitaba, optando por pasar a unha relación política nova baseada nos conceptos dereita-esquerda.

Velaí está e estivo o fracaso de todas as operacións políticas argalladas desde entón en Galicia ao renunciar algúns partidos a súa razón de ser: o nacionalismo, ao non sucursalismo.

Certamente que existen en toda a nación uns anxeos claramente manifestos a prol da existencia de "partidos galegos" e non sucursalistas máis do que partidos baseados en alternativas ideolóxicas que se fundamentan en opcións de dereitas-esquerdas.

Certamente que somente unha coaliga-

ción deses partidos pode facer abortar as posibilidades políticas que aos partidos estatais e españolistas lles ofreceu e ofrece a ley electoral vixente en todos os eidos —eleccións xerais, municipais—. Pro, para conseguir iso, habería que voltar a por daccordo as esencia básicas da política nacionalista neste país nos tres eidos fundamentais, hoxe e no futuro, para todos os galegos e maiormente pras súas clases traballadoras, maioría absoluta da nosa Terra. Isto é, manter unha verdadeira política galega en basy a accións conxuntas no eido sindical, nas actuacións das clases populares e na política dos partidos que se teñen a sí mesmos por partidos galegos e non sucursalistas. Non pode haber ambigüedades nen pretestos pra unha política galega nacionalista descaسته.

Pode haber xente que pense que a alianza con partidos españolistas pode ser positiva. De momento a experiencia demostrounos todo o contrario, nomeadamente nas candidaturas de "mistura"; manter o contrario, ou é non querer adprender da experiencia ou é ser incapaz de recuperar a confianza nun propio, neste caso defraudar e considerar incapaz ao Pobo Galego, de se dotar de partidos políticos e entidades sindicais propios, de se dotar axiña de institucións políticas xenuinamente galegas.

Dirase que a Constitución xa está aí e mal feita; que lesiona gravemente os intereses nacionais de Galicia; que perxudica notablemente ás "Tres Nacionalidades" do Estado: Galicia, Euskadi e Catalunya; que os Estatutos de Autonomía van facer que os problemas dos nacionalismos existentes no actual Estado unitario fiquen sen resolverse.

Mentiría quen dixese que iso non é verdade. Non digo eu que dende o punto de vista estritamente xurídico-político iso non seña verdade. Pro tamén afirmo que todos os atrancos e mañas do partido gubernamental, co apoio dos demais partidos estatistas —PC-PSOE-CD—, en contra dos partidos nacionalistas das "Tres Nacións", señan parlamentarios ou non poden sufrir unha grave erosión en todo o seu plantexamento se con habilidade política se consiguen arrincar institucións e competencias axeitadas para cada nación. O mesmo teito constitucional, a propia Constitución española e por ser tan española, antigalega, anticatalana e antibasca, anque sone a

paradoxa que non e tal, por moito que queira o partido gubernamental e demais adláteres españois, desde o PC ao PSOE, non son inmutábeis. Son conceptos políticos e como tales suxeitos a troco, asegún as circunstancias políticas.

Trátase, pois de facer unha política coherente galega fronte a esas limitacións que a Constitución e os Estatutos, como normas derivadas, tentanlle impor ao Pobo Galego. Dos debates do Estatuto Basco e do Catalán que ven de comezar dedúcese que compre estar presente nesa loita política e ir arrincando aquelas competencias e institucións que a nación galega precisa pra resolver os seus problemas o mellor posible.

Isto pode chamarse pragmatismo ou posibilismo, asegún as ideoloxías e preferencias de cadaquen. Pro tamén é pragmatismo e posibilismo participar muchas eleccións recortadas por unha lei electoral desventaxosa, moi española por certo, quer no eido parlamentario —pra as Cortes Españolas— quer no eido municipal —pra uns municipios alleos á realidade galega.

Diráseme que difícilmente se pode manter unha política galega nacionalista e con determinados puntos de converxencia esenciais: a nivelsindical, a nivel de acción popular e mesmo a nivel de partidos non sucursalistas. Evidentemente, e velaí está a responsabilidade de todos. Pénsese as institucións políticas galegas que podemos crear pra resolver os nosos problemas, a pesar da Constitución e coa Constitución, estan aínda por facer... En definitiva, que os galegos temos que loitar o mesmo que están a loitar os bascos e cataláns. Cadaquen coas súas armas e as súas forzas. Por via parlamentaria cando a haxa ou por outros camiños. Pra iso compre enfortecer os partidos galegos non sucursalistas e sair da desesperanza en que, de xeito premeditado, se está tentando facer cair aos cidadáns galegos. Certamente, **somente unha practica política galega pode xerar conciencia política galega**, isto e, conciencia nacional galega.

Eu penso que esa conciencia haina e cada vez maior segundo a magnitud dos problemas e a propia opresión que sofre o noso Pobo. O problema é como aproveitala, problema que corresponde aos políticos. Esta, maiormente, é a miña reflexión para o "Día da Patria Galega". O noso Pobo exige unha política cabal, galega, non sucursalista aproveitadora de todas as posibilidades en odos os eidos da actividade humana: no mundo do traballo, nos concellos nos partidos nas movilizacións populares, na mesma actividade cultural. Nada se nos dará se non é pola loita política. ¡Quen non chora non mama, compre non esquencelo e aplicarse o conto. Os partidos deben reomar as posicións nacionalistas consecuentes e proceder a loitar desde xa pra dotar a Galicia dunha política galega, nacionalista, de seu, realista e eficaz.

Dotar ao noso país, á nosa nación galega, das institucións políticas máis axeitadas á súa realidade e que máis precisa, aproveitando todas as canles. Somente así Galicia obterá a súa liberdade nacional.

Todo isto se pode facer polos partidos galegos auténticos sen renunciar á súa ideoloxía, axeitando a súa actuación as circunstancias políticas do momento pra tirar o maior proveito a prol do noso pobo, sempre asoballado e sen posibilidades, ao se lles negar por quen lles pode dar os seus dereitos inalienables. Galicia é unha nación, e como tal ten dereito a ser respetada no concerto os pobos ibéricos, quérase ou non.

O corsé lexislativo que o capitalismo monopolista escomenzou a tecer sobre das clases traballadoras dende o inicio da reforma política, pra acondicionar os xeitos de explotación aos novos ares democráticos, vai avanzando no seu decorrer. A pos a instauración da constitución española, como marco en base ao que construír todo o caparazon legal desta democracia burguesa e represiva pras clases e pobos oprimidos, vanse promulgando, consecutivamente, diversas leis que o seu ouxetivo común é a consolidación do status social que ao capitalismo monopolista lle intresa, pra manter a súa situación de privilexio sobre as clases traballadoras, mais agudizada nunha nación colonizada como a nosa.

Neste compendio de leis inclúense un paquete de normas destinadas a afortalar as posicións do gran capital, no seu enfrentamento cos traballadores no eido político-sindical específico. A base principal deste é o que imos tratar aquí: O ESTATUTO DO TRABALLADOR, do que a presentación nas Cortes, e pública discusión, "xurde" precisamente nun intre en que a desmovilización da clase obreira é un feito, motivada polas vacacións do vran.

O ESTATUTO DO TRABALLADOR

FERNANDO ACUNA RUA

O nemigo fundamental da reforma dinamizada pola burguesía monopolista, téndonos por forza que descartar aos partidos e centrais caracterizados como "esquerda estatal", poisque en todo o proceso da reforma foron e son fideles servidores e xendarmes dos designios do imperialismo, son as organizacións de clase das que os proxectos políticos e plantexamentos sindicais avantan moito pra aló da democracia burguesa, indo na práctica cara o cambio revolucionario das actuais situación de clases e relacións de dependencia colonial. E, pois, evidente, que o que se persigue coa mascarada reformista é afogar nun ríxido marco legal as posibilidades de avance do movemento obreiro organizado tras de perspectivas que non encaixen nas coordenadas do futuro que nos ten reservado o imperialismo; polo tanto, na Nosa Terra téntase, no plano estrictamente sindical, dun ataque directo á única central con iste tipo de plantexamentos: a I.N.G., e por elo, á todo o Movemento Nacional-Popular Galego.

O valeiro legal que hoxe certamente asiste e dificulta o atopar solucións a problemas reivindicativos que xurden decotío, estase a encher no senso que antes falabamos. E así como se inicia polo Goberno a creación do I.M.A.C. (Instituto de Mediación, Arbitraje e Conciliación), o I.N.E.M. (Instituto Nacional de Emprego), etc., organismos que se pretende cumplan un eido laboral, como canalizadores dos conflitos que inevitablemente xurden pola propia dinámica da explotación capitalista colonial, polos vieiros "civilizados e democráticos" que lles reserva o texto constitucional, promocionando a primacía do sindicalismo exclusivamente economicista, pra escangallar o posible desenrolo do sindicalismo de corte progresista, e polo tanto, combativo. A aplicación pro eido sindical, da Constitución vaise complementar co aludido Estatuto do traballador, e coa Lei

de Regulación da Folga, que curiosamente se lexisla coma **cousa aparte** dos dereitos fundamentais, que se pretende recoller no Estatuto.

TECNICAMENTE REGRESIVO

Mesmo nos aspectos meramente técnicos lexislativos, en ambos os dous casos, o conxunto amósasenos como regresivo respecto da lexislación hoxe existente, ben señan os restos da franquista, ou a promulgada nos primeiros tempos da reforma política; así, no que foi relación a folga, principal medio de presión pra os traballadores, ampliáanse os prazos de preaviso, dáselle competencias moi amplas —por ambiguas— ao Goberno e aos seus delegados pra rematar por calquera vía unha folga que atente contra os intereses do gran capital, complídate tremendamente a tramitación, imposibilitando a legalización dunha folga a nivel de sector; prohibese explicitamente a folga de solidariedade, e golga pra evitar despedidos improcedentes ou unha regulación de plantilla...; igualmente, o Estatuto faculta ás empresas pra flexibilizaren as plantillas con suma facilidade (art. 38); limita a liberdade de sindicación dos traballadores ao servizo do Estado, das corporacións locais ou de entidades públicas autónomas (art. 1); facilita inda máis o despido libre, mesmo rebaixa os niveles de indemnización (art. 53 e 54); obriga ao cobro de nómina por entidade bancaria (art. 28); consolida o traballo fixo-discontinuo (art. 12) de consecuencias tan funestas pra os traballadores galegos como se está hoxe a ver na conserva; reconece e avala legalmente o pluriemplego (art. 17), e por outra banda, non se tratan, ou fano cunha ambigüedade e demagogia descaradas, aspectos tan importantes e necesarios como a fixación da xomada semanal de cuarenta horas

laborais (o artículo 35 fíxaa en coarenta e tres), unha regulación axeitada dos salarios mínimos interprofesionais en base a escalas móbiles axustables autonomásticamente ao aumento da vida a regulación das horas extraordinarias; os dereitos dos traballadores xubilados ou aprendices, e o recoñecemento legal da actuación das centrais sindicais no centro de traballo, ao traveso das seccións sindicais de empresa, mentras se limitan as horas retribuídas pra traballo sindical dos membros de comités, ou se suprimen totalmente nas empresas de menos de cincuenta traballadores (a meirande parte das ue temos en Galicia), ampliáanse os requisitos pra ser elexible pra os comités a un ano de antigüedad na empresa, e se impide o acceso ao comité dos traballadores menores de dazaioito anos...

SIGNIFICADO PRO-IMPERIALISTA

Todos estes aspectos son criticables, agora ben, o problema de fondo vai máis pra aló, vai implícito na filosofía que inspira o Estatuto como corpo, e polo tanto, están fora de lugar, e son meros espectáculos pra galería, os chorimiqueos e as apaixonadas declaracións das centrais españolas, que cumprindo á perfección o seu papel de comparsas no proceso político, critican exclusivamente a forma técnica da Lei, sin custionar no absoluto, nen na teoría e moito menos na práctica, os problemas de raíz que motivan a tal presentación. Non val hoxe coller "berriñches", cando no seu momento non se custionou unha Constitución que consolida o detentamento do poder pola burguesía monopolista española, cando no seu momento non existiu o menor asomo de reparo en firmar uns Pactos da Moncloa que hipotecaron a loita das clases traballadoras nen cando a discusión pre-eleitoral dos novos topes salariais, ésta limitouse a se tí díis o 14 por cento do díguche que o 16. A traición aos

intereses de clase que as centrais e partidos españoles de "esquerdas" din defender.

Se no seu momento, os nacionalistas galegos denunciámos a manobra perpetradora da explotación apitalista colonial que representou a Constitución imposta dende Madrid (compre lembrar que o electorado galego, pra falar en términos ao estilo democrática, non lle deu o seu voto afirmativo maioritario), se no seu momento combatemos abertamente a aplicación do Pacto da Moncloa, temos hoxe que denunciar intransixentemente a imposición de un Estatuto do Traballador que é tremendamente negativo pras clases traballadoras galegas, non xa polos aspectos máis ou menos regresivos no plano técnico lexislativo, senón mesmo polo carácter imperialista que o inspira, poisane se trata con il de imposibilitar calquera saída legal pra rematar co ctual estado de cousas (paro, emigración, despedidos de crisis en sectores enteiros, despido libre, flexibilización de plantillas, salarios mínimos...)

Iste marco somentes daremos chegado a el na medida en que a nosa nación conte con institucións propias, de Goberno, ao servizo das clases populares, feito que non entra, evidentemente, dentro das apetencias do imperialismo nen das forzas que dende posicións teóricas de "esquerda" e ás veces, mesmo "nacionalistas", nos ofrecen a autonomía NA-CIO-NAL Y PRO-GRE-SIS-TA.

E preciso, pois, enmarcar a loita por un ordenamento laboral progresista en Galicia, dentro da loita política xeral pola nosa Soberanía Nacional, samente realizable coa instauración dun sostén mínimo, ue son as BASES CONSTITUCIONAIS DA NOSA NACION.

Velaí un importante aspecto, pero polo que se fai sumamente necesaria a mobilización popular, fundamentalmente das clases traballadoras galegas, neste 25 DE XULIO, DIA DA PATRIA GALEGA.

FAGA UN
PEQUENO
ANUNCIO NUN
SEMENARIO
AMIGO

A NOSA TERRA

ALFONSO R.
CASTELAO

LIBRERIA E PAPELERIA

CERAMICA POPULAR GALEGA
AO SERVICIO DA NACION GALEGA

José Antonio, 130 - entrecán

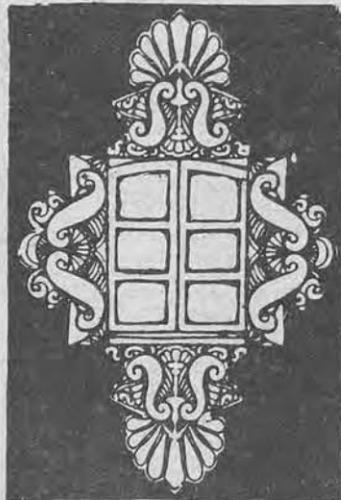
TEL.: 419759

VIGO

"Cando chegué a Bós Aires
sentáronme nunha cadeira
cubrironme cun fanal e
dixéronme que era un "símbolo".

Axiña comprendín que a cadeira era un
ataúde, o fanal era unha sepultura
e eu era o difunto Castelao".

Arte
popular

XELMIREZ,
10.
SANTIAGO

Xonelo

O día da Patria Galega, xornada de mobilización de masas, de nidio e inequívoco contido patriótico e anti-imperialista, pesie aos múltiples intentos confusionistas, desvirtuadores, provocadores e mesmo represivos do propio imperialismo, e que de xeito característico se convertiu na medida do importante avance e consolidación do movemento nacional-popular galego e das súas alternativas políticas e organizativas, é, ademais, a constatación no noso pobo da continúa ampliación e medre e do avance importante do frente anti-imperialista internacional. Medre e espallamento contínuos, con moitos novos países que se liberan da opresión e da dependencia, que xunto coa situación de crisis, agravada nos últimos tempos, do sistema capitalista e a carencia de solucións eficaces pra enfrentarse a ela e co afortamento do bloque socialista, provoca a crecente agrisividade do imperialismo, que se sente a cada volta máis acurrado.

AVANCE ANTI-IMPERIALISTA NO MUNDO

PEDRO LUACES

No seu propio núcleo, nos Estados que algunha maneira imperan na metrópoli imperialista, (Usa, a Europa do MC, Xapón...) Dirixe a súa actuación política a fortalecer as súas estruturas, dando paso a gobernos de corte autoritario e, cada vez máis lonxe do modelo democrático-geral que abandeirou a burguesía do século XIX, creando un modelo de sociedade baixo perspectivas totalizantes base a un sistema ideolóxico fundamentalmente reaccionario e de progresiva fascistización (o espantallo terrorista e a "ameaza comunista" —interna e externa— van ser moi útiles pra procurar conformar un bloque social sumido no "terror" e da presión aos proxectos imperialistas).

Pra isto vai contar co apoio da socialdemocracia (na que cabe incluír ao chamado "eurocomunismo"), que serve agora, coma xa serviu de vello, como quinta columna" no seo do movemento galego, procurando que éste avale o esquema imperialista sen que cuestione o modelo capitalista e, consecuentemente, tente destruílo. De todos xeitos, pouco e pouco vaise constatando que a "profundización progresiva da democracia" nos países desenrolados e avanzados corresponde coa realidade do incremento do poder dos monopolios e do seu férreo control do Estado que, mesmo ás veces, son os propios "socialistas" os aís exitosos na consolidación do esquema. O exemplo, típico xa, da RFA pode valer ao respecto.

OTAN E OS MASS MEDIA

A expresión política desta realidade é o sucesivo acceso ao goberno dos partidos conservadores (directamente representativos dos intereses monopolistas) en países coma Francia, Reino Unido, Canadá, España... coa perspectiva do relevo na RFA e, logo, nos USA, onde o xefe-comandante en xefe da OTAN, xeneral Haig, apréstase a preparar a súa entrada na Casa Branca, co fin de manter o novo rumbo dende o núcleo hexemónico do mundo imperialista.

Ao mesmo tempo, vaise preparando un novo esquema de actuación pra OTAN, bloque militar agresivo, creado no tempo da "guerra fría" (en 1949) e no que se integran eses países, e o afortamento do bloque USA—Europa Occidental—Xapón, amén do emprego de emdios tradicionais coma a CIA ou o FMI, etc. O chauvinismo e o anti-sovietismo dos dirixentes da República Popular China leva a este Estado a se alinear nas políticas do imperialismo, chegando á agresión directa contra doutros países socialistas como foi o caso do Vietnam, co fin de evitar a consolidación

do socialismo no Sudeste asiático, punto clave pra estratexia imperialista.

Polo demais, tense desatada unha ampla e forte campaña ideolóxico-propagandística anti-comunista, e dirixida contra

do campo socialista, con múltiples aspectos e mesmo dende posturas "esquerdistas", ((socialperialistas", "hexemonismo"), pra sementar a confusión, tentando manipular á opinión pública

mundial. Do papel e da postura que adoptan os medios de comunicación de masas do imperialismo temos bo coñece-

mento e abondosas probas eiquí en Galicia.

O ANTI-IMPERIALISMO E A PAZ

O panorama internacional amósanos pola súa banda, os importantes avances do frente anti-imperialista. A situación en África é esclarecedora; moitos países, entre eles as ex-colonias portuguesas, escolleron a vía do socialismo, así como outros moitos países adoptaron posturas anti-imperialistas. Asemade, a loita contra o racismo imperialista na África austral medra día a día. En Asia, o Sudeste asiático, pesie ás agresións de todo tipo

(asistimos agora mesmo, en último extremo, á campaña dos "refuxiados vietnamitas") consolídase un importante bastión anti-imperialista co proceso de construción do socialismo en Vietnam, Laos e Kampuchea (logo do derrumbamento do réxime tiránico de Pol Pot). O avance da loita anti-imperialista na América Latina prosigue fronte as manobras do imperialismo yankee (potenciando primeiro dictaduras fascistas que asulgaron en sangue o continente e agora, "democracias limitadas", co apoio da socialdemocracia), e a loita de liberación nacional de Nicaragua constitúe, nestes intreos, a súa vangarda. E mesmo no corazón de Europa, os movementos de liberación das nacións asoballadas e colonizadas medran, e a conciencia anti-imperialista vaise patentizando. O caso da nosa Patria é un exemplo nidio deste proceso.

Iste panorama, e a propia realidade no mundo imperialista, desenmascara as maniobras políticas deste, tendentes a perpetuar o seu dominio vía reximes reformistas ou neocoloniais (con xustificacións como, por exemplo, a política dos "dereitos humanos"); a conciencia anti-imperialista medra no mundo diante da permanente agresión e dominación do imperialismo, consustanciais ao sistema, facéndose incontible o avance do amplo frente anti-imperialista, do que o movemento comunista internacional é parte fundamental. E o imperialismo, en situación crítica, agónica, cun progresivo troco na correlación de forzas na súa contra, encastéase, preparando a súa defensa, afortando as súas estruturas, proseguindo a carreira armamentista e potenciando posturas cada vez máis agresivas contra o bloque socialista, que prosigue incanseiro os seus esforzos a prol da paz, por avanzar na distensión (limitando e reducindo o armamento e as forzas militares e eliminando certo tipo de armas —bomba de neutróns, etc.—) y na coexistencia pacífica. A postura contraria da OTAN (e do seu xefe, daquela, Haig, posible próximo presidente de USA), fronte aos acordos Salt é a iste respecto, elocuente.

Polo que a nós se refire, a loita anti-imperialista e anti-colonial da nosa Patria (que a UPG, como partido comunista dunha nación colonizada, asume consecuentemente,) vai encarada agora, coa nova situación política creada no Estado Español, cara a novos combates que xa se albiscan próximos: a entrada do E. español no MC e na OTAN.

E, unha vez máis, os patriotas galegos estaremos á altura da nosa responsabilidade histórica, no enfrentamento co españolismo, que, tamén unha vez mais unido, será o defensor e portavoz dos intereses imperialistas.

A NOSA TERRA

**"DAMOSLES" UNHA AUTO-PERO ESTAMOS FARTOS DE
NOMIA MOI GRANDE PARA MARCHAR, TEMOS QUE TOMAR
QUE POIDAN IR MOI LONXE UNHA AUTODETERMINACION**

**DIA DA
PATRIA
GALEGA**

**GOBERNAR
NOS
NOS
TERRA**

**QUEREMOS
SER IRMAÑS
PERO NON
'PRIMOS'**

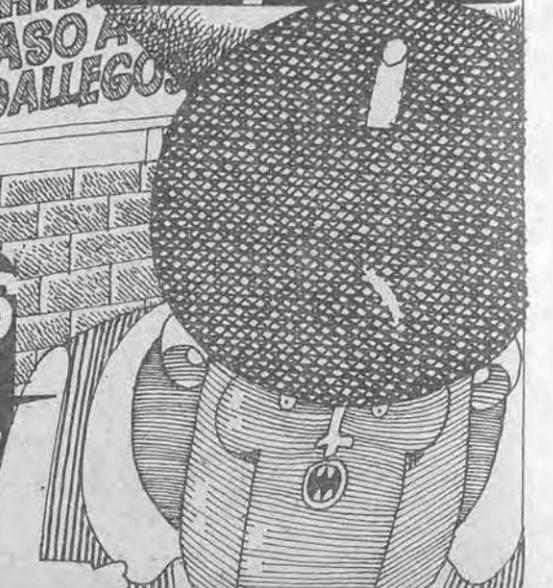
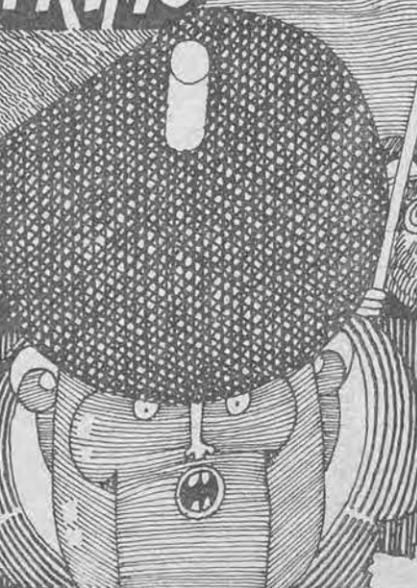
**ELES ENTENDEN
ASI A FEDERACION
EN PE DE IGOAL
DADE**

**BASES
CONSTITU**

**PROHIBIDO
EL PASO A
LOS GALLEGOS**

**EN VEZ
DAS BASES
CONSTITU
CIONAIS...**

**QUEREMOS
PODER
BASES DA
OTAN**

AISES CATALANS

A espreita, pra xerar entusiasmo

A espreita, pra xerar entusiasmo

EMILIO VEIGA

Estamos a padecer unha calor afogante aquí en Barcelona, pero máis afogante a situación política en tanto se garda impacientemente polo momento en que o sonado Estatuto de autonomía entre na Comisión constitucional pra se converter no Estatuto de autonomía. Moncloa, que así como parece que se chama histórica-mente todos após asaren por Madrid.

O certo é que éste é o tema ineludiblemente presente no panorama político, ao marxe das preocupacións dos partidos e dos cidadanos, a tensión está alterando os nervios de máis dun sector político; e deulles por acadarse entre eles: así, encóllese unha polémica xa en tramitando a semá pasada, entre Jordi Pujol, de Convergencia Democrática de Catalunya, que presaba a súa preocupación mediante dunha posible alianza UCD-PSOE, erguendo as protestas consecuentes de parte de

Joan Reventós, do PSC-PSOE. A réplica foi en términos incisivos e desmedidamente duros dentro do que é habitual do moderado líder socialista catalán, pro é que Reventós, como outros, está perdendo os nervos. As acusacións de (anti-catalanidade) que se lle facían, as de insensatez e de faltar á verdade des Reventós a Pujol, vense respostadas polo partido deste último, nun comunicado testo conciliador que Convergencia Democrática remata lembrando a necesidade da consabida "unidade das forzas políticas catalanas en defensa do Estatuto".

XIRINACHS, POLA AUTODETERMINACION

Mentras este número sube e baixa, o ex-senador Xirinachs despáchase a gusto con todos os parlamentarios cataláns, e tamén co tema da autonomía de fondo, Xirinachs estránase das estremidades que fan agora todos eles mediante da sorte que corre o proxecto de Estatut, e lémbrales que eles ficaron engaiolados por unha Constitución na que non se reconece o dereito de autodeterminación e que nen siquera acepta o anomeamento e "nación" pra se un referir a Euskadi, Canarias, Galicia ou Catalunya, ficando substituído polo confuso término de "nacionalidades". El

deso son responsables, asegúnan Xirinachs, todos os parlamentarios cataláns, do último ao primeiro, incluído o fluctuante Heribert Barrera, que despois de votar Non á Constitución, vota Sí a un Estatuto que non sobrepasa lósico, en nada as marxes constitucionais. Así é que agora, naturalmynte, non teñen ningunha autoridade moral pra lle pediren ao pobo que se moviliice a prol do Estatut de Sau, por eles teren sido os primeiros que non souperon defenderen os intereses de Catalunya. Pronunciase, así, Xirinachs contra da campaña a prol do Estatut de Sau, e el dí que o que hai que récramar son os dereitos inalienables de Catalunya.

Pro a festa non remata eiquí. Aos extra-parlamentarios créalles conflitos internos a posición mediante do Estatut. Este é o caso da Liga Comunista Revolucionaria, trostkysta, que non deu chegado á elección dun Comité Nacional definitivo no seu derradeiro Congreso por mor do enfrontamento de dúas tendencias, uns a prol e outros á contra da campaña sobre o Estatut de Sau.

En fin, agardemos que coa entrada do Estatut esta semá na Comisión constitucional baixe a temperatura no Principat, non seña que vaíamos afogar.

Consenso UCD-PNV

Tras da segunda semá de negociacións sobre o Estatuto basco, a política do consenso, igual que os acordos UCD-PNV parecen ter marcado os pasos a dar no proceso autonómico.

O presidente Suárez, levando personalmente as negociacións, non dubidou en afastar ao ministro prás autonomías, Antonio Fontán.

O PNV, da súa banda, superando os conflitos internos dos meses pasados, chamou prás discusións en Madrid a Kepa Sodupe, que quedara afastado das listas electorais das pasadas eleccións. Este protagonismo ineubidable e case único dos dous partidos a hora de negociar o Estatuto trouxo a marxinação e a protesta doutros grupos que apoian o estatuto de Gernika, coma o PSOE e Euskadiko Eskerra.

Hastra de agora, polo menos un punto do Estatuto de Gernika xa foi rebaixado polo PNV: o que alude á Academia da Lingua Basca coma única institu-

ción oficial nesta materia. Segundo o acordo coa UCD —contra o que protestaron o PSOE e E.E.—, outras entidades coma "Euskera Tzaindia" tamén se considerarían oficiais. Este centro, que conta con algún académico, oponse ao actual Euskera unificado, e está encadrado na áa máis conservadora do PNV.

Polo demáis, non se sabe hastra que punto chegou o PNV nos seus acordos, nen das posicións do Goberno de cara a un eventual fracaso do Estatuto de Gernika. A baza da represión, por exemplo, non deixa de ser un cartucho que a UCD reserva pra desviar cando lle interese as loitas autonomistas. Neste senso caibe interpretar a retirada das FOP do interior da cadea de Soria, retirada que, como se sabe, era un dos puntos pedidos por ETA (p-m) pra pechar a súa campaña de bombas nas praias.

Mentras o PSOE, E.E. e o PCE van pasando a un segundo plano, ao fondo, coma sempre e, o PNV e a súa decisión, clave á hora de calisquer referéndun sobor dos estatutos ou sobor do tipo de autogoberno.

**AS CERAMICAS DO CASTRO E AS DE SARGA
DELOS ESTAN FEITAS
CON TERRAS GALEGAS,
AS IDEAS E A CIENCIA
QUE LLES PROPORCIONA O LABORATORIO DE
FORMAS DE GALICIA
E O SEMINARIO DE ESTUDOS CERAMICOS **

**ENGADINDO UN VALOR 200 VECES SUPERIOR
AO DAS SUAS MATERIAS PRIMAS QUEREN SER
UN EXEMPLO DO QUE SE PODE FACER APROVEI-
TANDO NA NOSA TERRA OS NOSOS RECURSOS**

SKYLAB, non esquencelo tan axiña

I. J. NAVARRO/LLATZER MOIX

Dez anos despois do home poñer por primeira vez o pé na lua, a carreira do espaciao amosou a súa cara oculta; o laboratorio espacial Skylab, o maior inxenio endexamais posto na órbita, rematada mércores pasado día 11 a súa andadura de xeito imprevisto, dando coas as súas 78 toneladas de peso contra dun lugar desconocido da Terra.

Por unha vez a nave espacial non "apousou", suave, sobos das augas do Pacífico suspendida por tres paraquedas multicoores; a caída do Skylab foi diferente. Partido en centos pedazos deu violentamente contra as augas do Índico, a unha velocidade por riba dos catrocentos quilómetros por hora espaxando os seus restos sobre dunha franxa de catro mil millas mariñas de lonxitude por cen de ancho.

Na semá previa a colisión, o tema Skylab estaba na boca de todos. Algúns europeos pensaban en desprazarse deica Suecia ou Noruega pra así fuxir de calqueira posibilidade de topar coa nave; noutras partes do planeta (Filipinas e a India) portavoces gubernamentais tiveron que dirixirse pola televisión a unha poboación amedofada pra tentar de calmala... e embargantes unha semá despois de que o Skylab caíra, o tema parece terse esquencido.

Pro o perigo existiu e, probablemente, o factor que determinou a caída do laboratorio espacial nunha zona non poboada, non foi a habilidade dos técnicos e científicos norteamericanos (incapaces poucas horas antes da caída de determinar o punto exacto da mesma) senón unha sinxela cuestión de probabilidades: a órbita terrestre do Skylab decorría nun 75 por 100 sobre o mar; había nada máis ca unha probabilidade sobre 152 de que caíra en zona habitada.

Miradas as cousas dende outro punto de vista, hai que dicir que nada máis ca o dez por cen da poboación da terra escapaba a calisqueira perigo, e que algún dos máis pesados cochos do Skylab podía ter feito

un burato de perto de 75 metros de fondo por varios de ancho sobre a superficie terrestre; os efectos da devandita colisión, de terse producido en zona habitada, terían sido tráxicos.

A pesares do risco incontestable que a caída do Skylab supoñía, moitos tomaron a cousa a bróma. Unha lampexante industria de adhesivos camisetas cascos e demais trangalladas púxose en marcha da noite pra mañá. Cruzáronse apostas sobre do punto concreto no que cairía o aparato; mesmo o secretario de prensa da Casa Blanca fixo saber que a súa aposta eran dous dólares a favor do Golfo Pérsico...

Deixando aparte outras consideracións o certo é que a poboación da Terra viviu, outra vez máis unha situación de medo non desexada debida á acción unilateral dunha das grandes superpotencias.

O afortunado desenlace do caso Skylab non serviu máis que pra perpetuar un estado de cousas inxusto no que os únicos responsables da carreira espacial son uns poucos países que fan e desfán ao seu antoxo sen consultar pra nada co resto das nacións, que deberían ter tanto de reto ao espaciao, ao mar á terra ao ar, como obteñen os

USA ou a URSS.

A CARREIRA ESPACIAL SIGUE

Os USA escomenzaron "de facto" a súa carreira cara as estrelas no 1961 co lanzamento do Mercury a súa primeira astronave.

Aos catro anos, no 1965, o presuposto pra carreira espacial acadou a súa máxima cota: cinco mil millóns de dólares nun soio ano, cifra que de momento, aínda non se superou; eran os tempos das operacións Géminis e dos primeiros paseos polo espaciao. Parella ao presuposto, medraba a popularidade do tema, que acadou o seu cénit nunha noite de calor de 1969, cando o comandante Neill Armstrong pusaba o primeiro pé humano no lunático Mar de tranquilidade, ao baixar do módulo Apollo. Feita a gran fazaña a xente esqueuse parcialmente do tema e deixou de considerar os elevados gastos que comporta, que, obviamente, siguen a bo ritmo.

No 1973, ano no que se puxo en órbita o Skylab, agora caído foi precisamente un dos exercicios con menor presuposto espacial: samente tres mil millóns de dólares. Pro dende aquela a esta parte, o presuposto non fixo máis que medrar e medrar deica chegar caseque aos cinco mil millóns por ano no 1975.

No 1976, cando se lanzou o Viking pra Marte, gastáronse tres mil cincocentos millóns de dólares e en 1977, cando se lanzou o Voyager con rumbo a Xúpiter e Saturno, perto de catro mil.

E moi probable que os USA volvan gastar, no 1980, os seus cinco mil millóns de dólares no proxecto Shuttle (unha especie de ferry Terra-Terra-avión-Espacio-avión-Terra, que fará as funcións de transporte de pasaxeiros entre a Terra e o Espacio), a pesares de que a xente xa non pense máis neso, e é, anque con menos resonancia ca antes a carreira espacial sigue "a toda vela".

LIBERTADE E DEMOCRACIA

REGINO DAPENA

Na inmensa maioría dos casos, no Occidente —permítasenos o eufemismo—, érguense a categorías universais e reais ideas sinxelas que non resisten unha proba no práctico— concreto, nembargantes, califícase de utópico todo o que non entra nos cerebros valeiros. Abúsase, por así decilo, da sincronía enguedellada coa utopía das utopías: queren crear o cabalo voador. E dicir, valoran en moito o numerador e desprezian o denominador (base). En resumen, parten de premisas falsas e incorrectas.

Así, por esta razón, moitos intelectuais e políticos caen unha e outra vez na máis aberrante das filosofías quiméricas. Uns, involuntariamente, outros, con intencionalidade negativa. Uns e outros, en vez de ofrecer aportacións concretas, limítanse á reprodución de tópicos resesos e de baixa estofa e, inda por riba, algúns deles son considerados como intelectuais das Ciencias Político-sociais; sobor de todo, os de tendencia liberaloide. Estes non din: "Z non me gusta". Din: "X é bo, Z é mao". Logo, quédanse tan tranquilos e satisfeitos cos seus alegatos sofisticados e trapalleiros. Eso sí, de alta retórica case tocante no irracional. Algúns, non oucos, fan definicións de manuel qu citas fora do seu contesto propias dos analfabetos políticos.

¿Non ten máis liberdade, polo seu valor engadido, H-100 que H-1 ou H-1000 que H-100? Nefeuto, no sistema capitalista a liberdade real vén dada en función da capacidade económica de cada persoa ou grupo.

Inda máis, ningún ignora que hía calor e frío, bondade e maldade, fermosura e fealdade, luz e escuridade, etc. Da mesma maneira e relativamente, hai liberdade e escravitude ou dependencia, dependencia que pode ser económica, social, cultural ou racial (étnica). Entón xurden as preguntas: ¿Cal sería a liberdade e cal a dependencia? ¿Onde empeza a liberdade colectiva e onde remata a liberdade individual, e viceversa? ¿Acaso pode haber persoas relativamente libres nun pobo asoballado económica e culturalmente? Veleiño o quid da cuestión: a pugna Hegel (demócrata) con Kant e Locke (Liberais), porque, é obvio, liberalismo non é sinónimo de democratismo. Así é, xa que o indio tribal americano era máis ceibe e digno que o máis ceibe e digno vaqueiro, obreiro ou tendeiro yankee; prescindindo, craro está, dos distintos estadios sociais, o que quedou demostrado polo etnólogo L. H. Morgan. Entón, ¿qué e onde hai democracia? ¿A caso a liberdade liberal non enxendra cucos que poñen os seus ovos en niños alleos? ¿E compatible a mentira coa liberdade? "E concoderes a liberdade e a liberdade libertaravos". (San Xoan, III, 32). E dicir, que sin a verdade non hai liberdade de espírito e que a Mentira é o xenocidio espiritual da conciencia humana. De todo o devandito despréndese que certos políticos e intelectuais non usan a dialéctica, usan o dardo pezoñento.

Por outra parte, pretender separar o liberalismo político do económico, como pretende Croce —e outros— é un erro histórico ou unha falacia política. Así, por exemplo, ¿acaso os empregados e xornaleiros das plantacións cacahueteiras de Mr. Carter teñen a posibilidade real de sairen elexidos congresistas, senadores, etc., xa que carecen do prestixio social, diñeiro e tempo pra tal fin? ¿Qué din os indios, negros, chicanos e puertorriqueños? ¿Qué din os informes da UNESCO?

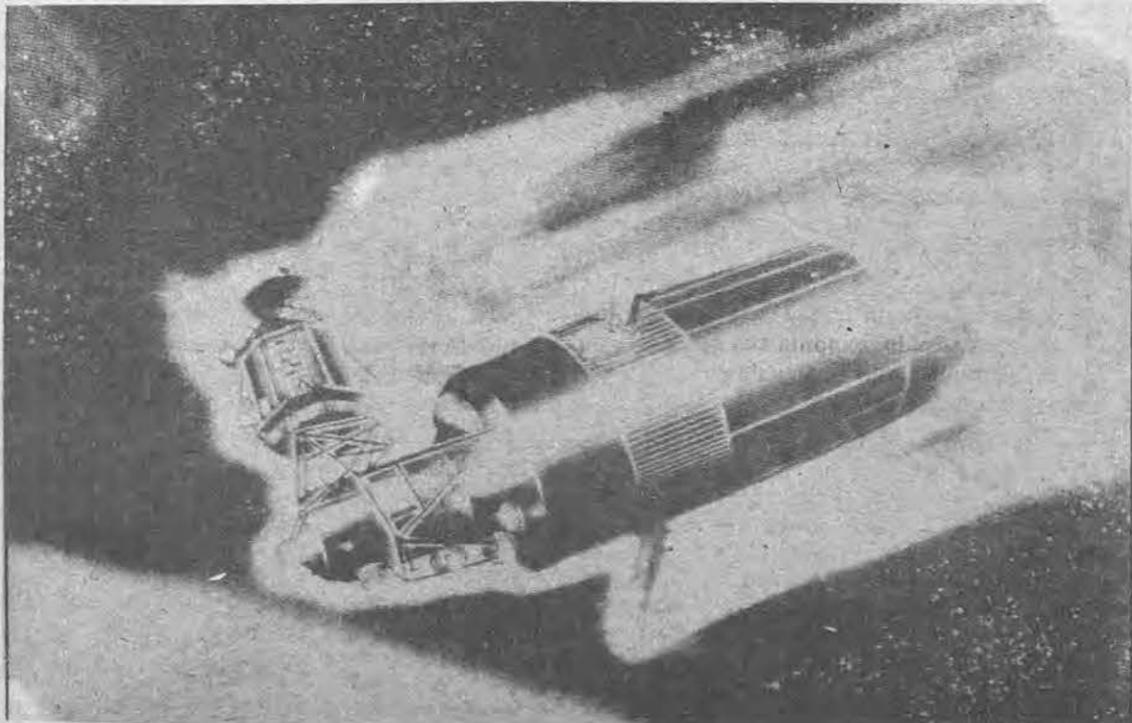
Logo pois, a liberdade e a democracia son distintas asegún o seu signo: capitalismo funcional inorgánico ou socialismo real orgánico. E, cun enfoque neutro, non se pode afirmar que un é bo e o outro é malo. O veredicto darao a Historia.

E por último: o imperialismo, neocolonialismo, transnacionais (mal chamadas multinacionais), FMI e MC non aportan nada á liberdade, democracia e dereitos humanos. Nesn ás persoas como tales, nen á pequena e mediana empresa como entes económicos.

A conciencia dos pobos pode estar adormecida, pero non morta. Eso é, en síntesis, o que se desprende de Hegel. E Hegel é o pai intelectual de Marx e Engels, e o abó de Lenin. Eso é así, gústenos ou non. Polo tanto, a dereita económica internacional (USA, MC e Xapón) e mil veces máis intelixente e coerente que a esquerda oeste-europea, mergullada nas contradicións antagónicas. O peor é o folklórismo "democrático" da información interna e externa. Entramentras, a Natureza berra desesperadamente; mentras, gran parte da Humanidade colleita sangue, suor e bágoas; mentras, as persoas máis lúcidas, honestas e pacíficas craman no deserto.

Noustante, compre suliñar que un dos maiores perigos é a manipulación da información internacional, manipulación que convirte a información en propaganda esquizofrénica, destructora da conciencia humana, sendo así que, ás veces, a información e máis a historia parecen puras narracións literarias ou novelescas. E dicir, a autodestrución da liberdade individual e colectiva: a degradación ou negación do ser humano.

—Nunca se poderá esquecer a espresión de inocencia, anguria e terror no faciana de Patricio Lumbamba, ao ser conducido preso camiño do seu martirio.

MUSICA

CONCERTO GULANSES, NOVA APORTACION A MUSICA GALEGA DO MESTRE GROBA

O pasado martes 17 estrenouse no auditorio do novo axuntamento vigués o concerto pra frauta e orquesta titulado "Concerto gulanés" de Groba. Interpretouno a orquesta da Coruña, baixo a dirección do autor e cantando con Miguel de Santiago coma solista.

Segundo o seu nome indica trátase dunha obra de forma concerto séndoo ademais no máis clásico senso da palabra. Consta de tres tempos —Allegro rítmico, Longo e máis Allegro festivo— sendo o esquema de cada un deles A B A; C C C C; D E D e coda (cadencia) respectivamente. Esta obra está escrita sobor dun único tema, suma e complexamente elaborado ao longo dela —deica o punto de sere casi inidentificable—, o que lle emprenta unha unidade inconseguible doutro xeito. Este tema que parez nos primeiros compasos do primeiro tempo, consta de dous elementos —ambolosdous presentes e únicas partes formantes da cabeza de tema—, a saber: un intervalo de quinta e unha serie descendente de seis notas. A estes dous elementos engádeselle outro terceiro consistente nunha segunda descendente.

Este tema desenrolase ao longo da obra de moitos xeitos. Así, no primeiro tempo na sección B parez un contrapunto del, e logo unha nova idea que non é tal senón un tema construído a partir da reorganización dos elementos antes citados.

Pra o segundo tempo, o autor suprime a quinta e usa samente da sucesión descendente de seis notas e máis a segunda descendente. Este segundo tempo non son máis ca unhas variacións ornamentais deste.

Pra o terceiro tempo usa dous elementos principais do tema. O intervalo de quinta ascendente parez camuflado por notas engadidas entre as dúas principais. As duracións están bastante alteradas verbo do primeiro tempo, xa que antes eran colchea, negra, e seis colcheas, e agora é: dúas negras e catro semilcheas. O desenrolo deste tempo lévase ao cabo de forma diferente á dos outros dous (lembrémonos, no primeiro é a engádega de novos elementos, e no segundo a variación) consistente en suprimir as partes do compaso que non leven algún elemento significativo —nun compaso de dos por oito que na segunda parte leve un silencio de semicolchea supriméselle este— dando lugar a un discurso

musical apoiado en acentos que se suceden por intervalos de tempo desiguais. Este terceiro tempo leva unha coda que é unha cadencia pra o solista, ao tempo sirve de recapitulación dos temas principais.

Un aspecto moi interesante deste concerto, e que constitúe posiblemente algo novo é o xeito de escrita. Como no caso da idea melódica aquí tamén existen uns elementos que son constantes ao longo de toda a obra. Ao meu entender, sobranceiro neles, e o que é que caracteriza a obra, é a textura heterofónica das partes, ou seña, que cada parte contrapuntística está constituída non por unha liña melódica, senón por unha liña heterofónica. Esta heterofonía constrúese superpoñendo unha, cuarta a fundamental no caso do tema principal do que falamos antes, superpoñendo segundas menores —o que se chama contrapartidas— no caso do motivo cromático ascendente e descendente tamén presente ao longo

da obra como elemento de segundo plano, ou superpoñendo unha séptima no caso da pedal.

Todo esto contribúe a que cun material básico tan tradicional como o modal —o modo usado concretamente é o misolidio— se acaden unhas sonoridades novas que fan desta obra un algo atraiante ao ouvido.

MARGARITA SOTO VISO

LIBROS

DOUS LIBROS DE PREHISTORIA GALEGA

Os petroglifos, as insculturas en pedra —é decir o noso arte rupestre (arte en-penedos)—, é dunha abundancia casi esuberante polas laxes e pedras de grán da nosa xeografía, sobor de todo nos eidos das beiras da ría de Pontevedra, de Arousa, Vigo, etc., e en menor medida no resto da nación. Craroque polo de agora onde máis se coñecen, e non por casualidade, é onde máis se buscaron.

Non hai, que seipamos, na nosa nación, pinturas en covas; pro si hai, temos como patrimonio artístico, os petroglifos; centos de laxes grabadas: a única mostra deste xeito de facer en toda a Península Ibérica. Non por menos coñecidos, menos importantes que as Covas de Altamira, as vascas, ou as de levante.

Velaí a importancia do libro **Los petroglifos gallegos**, resume, posta ao día e perspectiva de futuro da investigación e coñecemento sobor deste tema. Libro que fallaba no "corpus" editorial galego, a pesares da morea de traballos parciais espallados en

revistas especializadas, tesinas e tesis de non doado acceso por parte do público non especialista.

Había, é aínda deben quedar algúns exemplares dun libro monográfico sobor do tema, editado alá polos anos 30, con abundante documentación gráfica, pro, non sabemos en nome de que, publicado en latín.

Non sabemos, tampouco o porqué autores (Vázquez Varela e De la Peña Santos) e Edicións do Castro nos presentan iste agardado informe nunha lingua allea. Niste caso non foi o latín, foi o español. Semella que unha vez máis botaron man da tónica xustificación (ixustificada) da maior difusión do libro. A mentalidade colonizada, o complexo de inferioridade sigue a mancar o espírito de moitos profesionais.

O galego, o noso idioma nacional, é pola contra o idioma no que está publicado o libro **Prehistoria e Arqueoloxía de Galicia, Estado da cuestión**.

Estamos tamén de diante dun libro necesario xa que como o seu título indica, trátase de resumir os coñecimentos que hastra de agora temos sobor do pasado máis recuado da nación. O agromar de Galicia. Magoa por outra banda a concepción e estilo do libro, de difícil comprensión pra o lector non versado na materia, dado que, na maioría dos casos, compre dispoñer dunha ampla base pra que o resumo do Estado da cuestión seña de utilidade xeneral. Cumpria, xa que logo, a edición dun manual de prehistoria neste senso. Mentras tanto aquí temos iste librito da sección de Prehistoria e Arqueoloxía do I. Padre Sarmiento de Estudos Galegos. Velaí pois o interés distes recén saídos.

AXENDA

ARTE

Veiras-Manteiga Mostra de pinturas do 17 ao 29. Aberto en festivos de 12 a 14 horas, e laborais de 19 a 22 horas. Na Súa do Ministerio de Cultura. Rúa do Vilar-35-1. Santiago.

CINE

Sección especial de Costa Gavras. Cine-club "Marín". Día 27 de xulio. No Cine Quiroga, ás 10,45 da noite.

FESTAS

Actos das Festas do Apóstol en Santiago.

Día 20.— Final do campeonato de Chave que se veu desenrolando os días de atrás. As 19,30.

Día 21.— As 20, XI Xornadas de Folklore Galego, co Grupo de Danzas do Ministerio de Cultura de Pontevedra o grupo Eiras

Nosas do Carballiño, o Grupo de Danzas do Ministerio de Cultura de Lugo, o grupo Brisas da Terra de Santiago, o Toxos e Frores do Ferrol, e como invitado o Real Corq Toxos e Frores do Ferrol.

Día 22.— Nas Xornadas, o grupo Meigas e Trasgos de Sarria Os Zoqueiriños de Coruña o Grupo de Danzas do Ministerio de Cultura da Coruña e Sementes do Arte de Ordes. Como coral invitada, a Polifónica de Betanzos.

Día 23.— Nas Xornadas, o Grupo de Danzas do Ministerio de Cultura de Santiago, o grupo Noso Tempo, do Centro Cultural Xoan XXIII de Santiago, o grupo Xacarandina da Coruña e Cantigás e Agarimos de Santiago. Invitada a Coral compostelana Cantigas e Agarimos.

Día 24.— Clausura das XI Xornadas de Folklore Galego, con entrega de premios e actuacións dos clasificados. As 24 horas, "queima" da Fachada

Mudéxar da Catedral.

Día 25.— De mañá, disparo de bombas de palenque anunciadoras do Día da Patria Galega. Concertos e actos patrióticos todo o día.

O resto dos días, festas, verbenas, concertos, Concurso de Aerodelismo, Pedestrismo infantil, fútbol feira, etc.

LIBROS

Los petroglifos gallegos de Vázquez Varela e De La Peña Santos. Cuadernos do Laboratorio de Formas de Galicia. Edicións do Castro. Sada.

Arqueoloxía e Prehistoria de Galicia, estado da cuestión "I. Padre Sarmiento de Estudos Gallegos". Varios autores. Santiago.

DISCOS

DISCO DA SEMA

Rev. Gary Davis.— RAGTIME

GUITAR

CFE—Guimbarda GS—11034 Interpretación.— 10. Sonido.— 7

O Rev. Gary Davis é un personaxe case mítico na música popular U.S.A. e, ao mesmo tempo, un mestre de tres xeneracións de guitarristas —Brownie Mc Gee, Bob Dylan, Stefan Grossman, arry Johnson,...

significa algo semellante ao noso Gaitero de Soutelo en calidade e maxisterio. Este disco e unha antoloxía dos seus estilos que poden ir dende as tonadas populares de antroído —"Candyman"— ás imitacións instrumentais —Cincinnati Flow Rag— ou as improvisacións isorítmicas —West Coast Blues—. O folleto engade a tabulatura dos temas para aqueles que toquen a guitarra.

***

Stefan Grossman.— My Creole Belle

CFE—Guimbarda GS—11038 S. G. e un dos alumnos sobranceiros do Rev. Gary Davis e o realizador da anterior grabación. Neste disco interpreta unha colección de "standards" (Tonadas, Rags e Blues). Moi recomendable.

***

Davey Graham.— The Complete Guitarist

CFE—Guimbarda GS—11039

***

Bert Janch.— ROSEMARY

LANE CFE—Guimbarda DD—22017/18

Dous guitarristas máis, neste caso ingleses, moi influídos pola música renacentista e a tradición da illa. O primeiro engade as tabulaturas das obras. O segundo é un LP dobre ao precio dun sinxelo. Recomendación e reservas.

No Día da Pátreia Galega

Nun día como oxe sinto unha ledicia que me fai latexar o corazón tan forte que non poido exprimir tal cousa que por todo min sinto, é por e que iste día da Pátreia Galega do 25 de Xulio, ten un contido tan amorosíño de deleitoso xurdir que nos fai pensar en cousas de fermosos ideais erguendo os pensamentos de namoro subríme en honrar á terríña que tanta paixón sentimos por ela. ¡Quén diría hai anos que este doce festexo había de acontecer, cando Galiza cal nai chorosa sofreu sempre asoballada tanta endeferenza como esquecemento!.. A emegrazón por un lado e á escravitude por outro con hulra e desprezo estivese asobaçada baixo os temibres pudentes. Oxe

todos á oito como-lo "Broque" da comprensión é da hirmandade con ilusións de ditas é de xusticia. ¡Xenial miragre!... A xuventude espertou, erguéndose contra a iniquidade dos tempos de antano. Oxe ceibos da iniquidade, aneios todos ledos, nista antiga horta de Santo Domingo, festexamos os sóns da gaita como entérprete das belezas e sentementos que leva no seo fol, cantemos canzós enxebres beilando a mimosíña Muiñeira en sinal da millor festa que sentimos con xubilo e ledicia. Decatemonos ueeste Día da Pátreia Galega, pra moitos endeferentes e como se os picase unha cóbrega, ficando de nós cá rábea nos dentes. Toca gaiteríño toca, ca páisaxe tamén sorrí, o

mesmo que as margaridas da campia. Cando o franquismo, lembrémonos que todo esto no existía, porque as cadeas da ditadura tiñan suxeto a nobre e boa vontade do espírito galego. Agora deixémolos pesares de soedade e tristura, porque o nascente diste día e símbolo da revoluzón dos dereitos humanos da nosa adourada terra eneste "Broque", de unión é fraterno agarimo. ¡Non poido por menos agora que ofrecerlle coma rosíña mais lindosa co millor namouro este pequeno verso.

*¡Día da Pátreia Galega
vémonos todos unidos
por que amamola terra
cal nai, que bica seos fillos!*

ANTONIO PRADO DIAZ

CARTAS

Publicamos estes poemiñas remesados por colaboradores espontáneos. Queremos chamar a atención sobre o feito que, neste día que nos ocupa, fixemos valer razóns de valor patriótico por riba do puramente poético. Coidamos que ao país lle compre.

¡XA CHEGAN OS MOZOS!

¡Xa chegan os mozos!
¿Xa chegan os mozos!
Reiseñores, sarilleiros, inzando de gozos os peitos dos pais que os criaron.
Touros abondosos de sangue galego;
debaixo do coiro gardan mil noites de loita e sosego.
¡Chegaron os mozos!
¡Chegou o trafego!

***

Bucos de gloria agardan ós hérois que á patria ceibaron do pé estranxeiro e espidos de mouros deixaron os eidos galegos a carón do Cabreiro.
Coteifes orpelados abranquen os fros goroados de apertas e bicos dos seres queridos, lembrando as batallas onde minguados choraron ós mortos que mortos caíron furados das balas de estepa famenta que en fame fundira á Galicia irredenta.

***

Os nosos entergos do monte Medulio dende o paradiso refranxen milleiros de estrelas nos ollos ó ver estes homes que de entretollos valeiras forxaron as céltigas terras.
¡Benia ós rapaces que lonxe da aldea entre os invasores aló se escoaron!
¡Abenzoados os fillos dos devanceiros que a morte atoparon gurrando ben hirtos por nos libertad das poutas alleas!

***

Védeos, ehí veñen ardegos, espilidos, gustantes de ollar, de verse antevidos de panos azules e brancos.
¿Non ouvide-las gaitas esuando os espitos, balboando a cadora nas testas dos chitos efixies de cumes dos tempos pasados?
¿Non ouzade-lo touporroutou dos pandeiros, entre os aturuxos, anuncia-lo remate dos ventos sieiros, aldraxes, cadeas, abafallos e veiros?

***

¡Xa chegan os mozos!
¡Verrade ben forte a vosa vjctoria!
Que os celtas galeses, bretós, escoceses... os nosos irmáns conozan de novo ós novos Breogáns.
¡Verrade orgullosos!
Que os ceos se enchan coa vosa ledicia.
Verrade ben outo: ¡Galicia xa é ceibe!
¡E ceibe Galicia!

XOSE-MANUEL VIZCAINO

Antre o Navia e o Eo e ao norde o mare.
Terra sen tempo de verdescentes pradarías, Bretonia cos suevos, agora de sangue galego.
Bretonia te chamara a xusticia que aínda agarda.
Grande bisbarra do norleste dunha patria, poida que os teus fillos un mundo atoparan no seu pensamento un día, mundo cheo de xusticia que aínda agarda.
Antre o Navia e o Eo apousa unha esperanza, un silencio que non é tal, un futuro na alborada, unha moradía nas albres, na beleza dunhas praias, unha branca luz, unha celeste ollada.
Antre o Navia e o Eo unha lingua non estrana, un galego mais galego ca o das rapazas burguesas da Coruña sempre absente ás arelanzas da súa Patria.
Virá un tempo no que a Coruña será cidade a prol da Galiza e non niño de lobos farturentos a carón de ouvellas mansiñas.
E bretonia, a da clara auga, unha veiga da Galiza que pluma allea, en allea terra coutara, Ancares pódeo dicar, tamén o Verzo e Sanabria que quen é estranxeiro da imperial...
só as súas cohortes mantén, ás augustas mesnadas.
E Sa ntiago agora de escuras saias, cidade das lembranzas, capital da Galiza.
Cada 25 de xulio entre as pedras da catedral e das rúas e prazas fálame Deus baixíño:
A miña xusticia xa pouco agarda.
Eu tamén lle falo ao Deus que me fixera: Próbiños, coidan ter

esta terra asoballada; por moito non ha ser.
Ai meu Deus eu che digo, LIBERTADE é a palabra!
Unha frol que non morren morrendo o que a plantara, què libetade non é a que deixa o lobo á ouvella asfastada mentras vai polo tropel pra dividila entre a "manada" e comela na noite tebegosa facendo unha enchenta da roubada.

O QUE TEÑA OLLOS QUE ENTENDA.

X.M. LÓPEZ IGLESIAS
Madrid

UXIO SILVEIRA
Ourense

25 de Xulio de 1979

25 de Xulio do 1979
Novísima alba de gloria na brillante lembranza alumeadora a xeito de facho relucinte da noite pronosticada aneiciada soñada polo Daniel
—esgrevio irmán—

25 de Xulio do 1979
no SANTIAGO baixo as olladas vixiantes cangadas do tempo dos séculos de historia refrexados nas vellas lousas da praza da Quintana
—de novo rindo—

25 de Xulio de 1979
día da Patria Galega coma sempre dende o amencer sinalado polas Irmandades da Fala petando agora nas nobres concencias dos galegos dos nacionalistas
—construindo o porvir—

25 de Xulio de 1979
milleiros de vagalumes de lumieiras acesas camiñando nas ruas —a ledicia nos ollos— fixos, na estrela bermella da nosa bandeira galega furando o vento asubiante testigo inmorredeiro do avanzar popular
—Galicia na loita—

25 de Xulio de 1979
trunfo das clases populares erguendo nas bariles voces un canto de reconquista polos longos corenta anos sulagados no medo rexurdindo rubindo polas pedras da vella Compostela
—o futuro é noso—

25 de Xulio de 1979
tempo de esperanza de noraboa e combate namentras nos currunchos cisman asustados os caciques-oligarcas españolistas-carcas colonialistas-xerarcas recuando no Día da Patria
—iouh! nacionalismo popular

25 de Xulio de 1979
data marcada a ferro a se espetar nos ouvidos dos verdadeiros patriotas pra que xuntos convirtamos os 365 días dos anos nos 365 días das Patrias Farémola Patria Popular anaco a anaco nos traballos nas noites e luceiros
—Pola liberación nacional e social—

A NOSA TERRA

